

Wspólny regulamin dotacji udzielanych przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej w województwie wielkopolskim

Opracowanie i tekst: Krzysztof Cibor
Redakcja serii: Agnieszka Deja

Tytuł serii: **Dobre praktyki w zakresie koordynacji ekonomii społecznej**

Korekta: Joanna Chlebda
Projekt i skład: Marcin Kostera

Wydawca:
Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych
ul. Jasna 1, 00-013 Warszawa
biuro@ozrss.pl, www.ozrss.pl

Warszawa, luty 2018 r.
Nakład: 200 egz.
Druk: [Spółdzielnia Socjalna ESTRO](#)

ISBN:

seria	978-83-950293-0-1
druk	978-83-950293-1-8
pdf	978-83-950293-2-5
epub	978-83-950293-3-2
mobi	978-83-950293-4-9

Publikacja bezpłatna.

Ten utwór jest dostępny na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe](#). Autorskie prawa majątkowe do utworu posiada Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych posiada licencję niewyłączną na korzystanie z tego utworu na potrzeby własne bądź określonych podmiotów nieodpłatnie.

Publikację przygotowano w ramach projektu „Spójna integracja regionalna ekonomii społecznej” realizowanego w partnerstwie z Fundacją Idea Rozwoju i Stowarzyszeniem Trenerów Organizacji Pozarządowych.

Publikacja wydrukowana na papierze wyprodukowanym w 100% z makulatury w technologii przyjaznej dla środowiska naturalnego.

Spis treści

Czego dotyczy dobra praktyka	5
Kontekst	6
Opis rozwiązania	9
Podstawowe założenia.....	9
Etapy prac	10
Narzędzia, techniki, metody.....	16
Niezbędne zasoby.....	20
Rezultaty	29
Problemy i ryzyka	32
Czynniki sukcesu	36
Na co warto zwrócić uwagę – podpowiedzi dla naśladowców	41
Załącznik: Regulamin udzielania bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii	47

Czego dotyczy dobra praktyka

Opisana dobra praktyka przedstawia proces wypracowywania Regulaminu udzielania bezzwrotnych dotacji przedsiębiorstwom społecznym, wspólnego dla wszystkich działających na terenie województwa wielkopolskiego akredytowanych ośrodków wsparcia ekonomii społecznej (OWES), a także uwarunkowania istotne dla modelowego przeprowadzenia procesu.

Wspólny regulamin opisany jest jako element większej całości – uczącego się, otwartego na dyskusję i współpracę, składającego z doświadczonych i różnorodnych instytucji, systemu wsparcia ekonomii społecznej (ES).

Ponieważ opisana dobra praktyka w bardzo dużym stopniu opiera się na głębokiej i dobrze ugruntowanej współpracy między organizacjami prowadzącymi ośrodki wsparcia i Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej (ROPS) w Poznaniu, jest to jednocześnie opis praktycznego wymiaru sieciowania i partnerstwa instytucjonalnego.

Zawarte w niniejszym opracowaniu informacje mogą służyć zarówno organizacjom prowadzącym OWESy, zainteresowanym pogłębieniem współpracy i wspólnymi działaniami na rzecz uspołniania i zwiększania efektywności systemu wsparcia, jak i ROPS - podmiotowi pełniącemu rolę regionalnego koordynatora rozwoju ekonomii społecznej.

Kontekst

Wielkopolska jest jednym z tych regionów Polski, w którym ekonomia społeczna od wielu lat rozwija się w sposób stabilny, a jednym z filarów tego rozwoju jest instytucjonalne partnerstwo. Przykłady można by mnożyć, są one również przedmiotem osobnych opracowań¹.

Ta sytuacja znajduje potwierdzenie w statystykach. Według raportów Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu, województwo wielkopolskie jest krajowym liderem pod względem liczby spółdzielni socjalnych (nowotworzonych spółdzielni a także długości życia tych podmiotów)². W Wielkopolsce w roku 2015 (najnowsze pełne dane) funkcjonuje ponad 190 spółdzielni socjalnych. Stosunkowo duża jest również liczba innych podmiotów ekonomii społecznej: funkcjonuje tu dziewięć zakładów aktywności zawodowej, 28 centrów integracji społecznej, 26 klubów integracji społecznej i 89 warsztatów terapii zajęciowej.

Na rzecz wsparcia sektora ekonomii społecznej na terenie województwa funkcjonuje pięć Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej akredytowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W subregionie poznańskim OWES jest prowadzony przez Fundację Barka w partnerstwie z Siecią Barki oraz Wielkopolską Radą Koordynacyjną, w subregionie kaliskim przez Fundację im. Królowej Jadwigi, w subregionie pilskim przez stowarzyszenie ETAP, w subregionie konińskim przez Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych, a w subregionie leszczyńskim przez Centrum PISOP. Ich działalność współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO), poddziałanie 7.3.2 Ekonomia społeczna – projekty konkursowe. Wszystkie organizacje prowadzące akredytowane OWESy mają doświadczenie we wspieraniu podmiotów ekonomii społecznej lub organizacji pozarządowych wykraczające poza obecny okres programowania.

Poza powyższymi OWESami w województwie działa również Fundacja AKME, która obecnie nie prowadzi projektu w ramach wspomnianego poddziałania 7.3.2 RPO i nie posiada akredytacji, ale była zainteresowana tymi działaniami i uczestniczyła w pracach sieci OWES.

Od strony instytucji publicznych koordynacją działań na rzecz ekonomii społecznej w województwie zajmuje się, podobnie jak w innych regionach, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w ramach którego funk-

¹ Poznań Piątkowo – Tajemniczy Ogród, Atlas dobrych praktyk ekonomii społecznej, <http://atlas.ekonomiaspoleczna.pl/x/671714>, dostęp: 10.11.2017 r.

² Dają pracę niepełnosprawnym, bezdomnym, długo bezrobotnym. Wielkopolska liderem w całej Polsce, „Gazeta Wyborcza”, 17.02.2017 r., <http://poznan.wyborcza.pl/poznan/7,36001,21317858,daja-prace-niepelnosprawnymbezdomnym-dlugo-bezrobotnym-wielkopolska.html>

cjonuje zespół ds. ekonomii społecznej, finansowany w ramach projektu pozakonkursowego dotyczącego koordynacji ES w regionie. Więcej na temat uczestników procesu można przeczytać w sekcji: *Ludzie i instytucje*.

Ścisła współpraca pomiędzy ROPSem a kilkoma organizacjami zajmującymi się wspieraniem ekonomii społecznej w regionie (między innymi Fundacją Barka, Stowarzyszeniem Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych i Fundacją im. Królowej Jadwigi), rozpoczęła się już w 2011 roku w ramach innowacyjnego projektu testującego „Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarności – koordynacja na rzecz zapewnienia trwałości funkcjonowania instytucji ekonomii społecznej” współfinansowanego ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Zasady współpracy między ROPSem i OWESami określone zostały w ramach Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej (RPRES) w Województwie Wielkopolskim na lata 2013-2020³. Jest to program wojewódzki, który prezentuje diagnozę kondycji ekonomii społecznej w regionie oraz wskazuje ścieżki jej rozwoju. RPRES wyraźnie określa istotną rolę ekonomii społecznej w regionie jako narzędzia, które tworzy aktywną politykę społeczną. Program został opracowany przez zespół ekonomii społecznej w ROPS przy współpracy przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, instytucji pomocy społecznej i uczelni.

Jednym z efektów realizacji RPRES było powołanie w 2013 roku przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego Komitetu ds. ekonomii społecznej. W skład komitetu wchodzi przedstawiciele samorządu, instytucji polityki społecznej, przedsiębiorców społecznych, ośrodków wsparcia ekonomii społecznej, pracodawców oraz świata nauki.

W ramach Komitetu działa kilka grup roboczych. Jedną z nich jest grupa ds. OWES, która w praktyce jest kontynuacją i rozszerzeniem sieciowania, jakie rozpoczęło się w 2011 roku w ramach projektu innowacyjnego.

W 2015 roku przedstawiciele OWES i ROPS w Poznaniu rozpoczęli cykl spotkań, podczas których toczyły się rozmowy nad nowym okresem programowania. Wynikało to między innymi z konieczności podziału zadań (między aktywne w regionie OWES), który miał mieć odzwierciedlenie w projektach finansowanych w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego na poziomie regionu. Spotkania grupy roboczej, mające charakter spotkań sieci regionalnej OWES, pozwoliły na omawianie bieżących kwestii związanych z ekonomią społeczną oraz realizacją projektów przez ROPS i OWES.

3 <http://wielkopolskaes.pl/images/banners/RPRES.pdf>, dostęp: 10.11.2017 r.

Podczas prac grupy została zidentyfikowana również potrzeba stworzenia wspólnego regulaminu wsparcia finansowego, który miałyby stosować wszystkie wielkopolskie OWES w ramach realizacji swoich projektów ukierunkowanych na wsparcie podmiotów ekonomii społecznej. W efekcie został wypracowany *Regulamin udzielania bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne*, a proces w ramach którego to nastąpiło, jest przedmiotem opisu niniejszej publikacji.

Uwaga: W niniejszej publikacji opisujemy proces przygotowywania Regulaminu bazującego na obowiązujących wówczas Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014 – 2020 (tj. Wytycznych obowiązujących od dnia 24.10.2016 do 08.01.2018 r.).

Opis rozwiązania

Podstawowe założenia

Pomysł na stworzenie wspólnego Regulaminu udzielania dotacji dla przedsiębiorców społecznych wyszedł od OWESów i związany był z chęcią jak największego uspołnienienia usług świadczonych przez OWESy w województwie wielkopolskim, co miało co najmniej kilka celów. Z jednej strony miało wiązać się ze zmniejszeniem zużycia zasobów związanych z samodzielnym tworzeniem oddzielnych regulaminów przez każdy OWES. Z drugiej strony miało minimalizować ryzyko organizacji związane z przewidzeniem jak największej liczby sytuacji problematycznych przy udzielaniu dotacji. Wiązało się to również z koniecznością znalezienia zgodnych z interpretacją Ministerstwa Rozwoju i Instytucji Zarządzającej RPO remediów na sytuacje potencjalnie ryzykowne. Wreszcie, z trzeciej strony, wspólny regulamin miał służyć beneficjentom wsparcia, którzy również mieli skorzystać na większej spójności usług OWESu (co miałyby przełożyć się na świadczenie przez OWESy działające w Wielkopolsce, usług wsparcia związanych przede wszystkim z przyznawaniem bezzwrotnych dotacji w takim samym zakresie i na takich samych zasadach).

Na poziomie formalnym *Regulamin udzielania bezzwrotnego wsparcia finansowego na tworzenie nowych miejsc pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem ich przekształcenia w przedsiębiorstwo społeczne*, zwany dalej Regulaminem, określa szczegółowe zasady udzielania wsparcia finansowego w formie dotacji uprawnionym podmiotom, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego oraz wytycznymi horyzontalnymi przygotowanymi przez Ministerstwo Rozwoju.

Regulamin określa m.in typy przedsięwzięć na które będą przyznawane dotacje, grupę docelową, zakres podstawowych dokumentów niezbędnych na etapie przyznawania dotacji (wraz z wzorami tych dokumentów), zasady ubiegania się o bezwrotne wsparcie finansowe, zasady przyznawania dotacji, zakres ścieżki szkoleniowej niezbędnej do otrzymania dotacji oraz procedurę odwoławczą po ogłoszeniu listy dotowanych podmiotów.

Regulamin odnosi się do rozwiązań, które służą osiągnięciu większej spójności pracujących w regionie wielkopolskim OWESów. Jednym z takich rozwiązań jest dookreślenie zasad, na jakich osoby przechodzące ścieżkę szkoleniową w jednym ośrodku wsparcia, mogą korzystać z dotacji w innym. Jest to rozwiązanie o tyle ważne w kontekście województwa wielkopolskiego, że – zgodnie z wytycznymi – w województwie tym OWESy mogą świadczyć część swoich usług dla osób spoza subregionu, jednak udzielanie dotacji musi odbywać się już w powiecie właściwym dla miejsca zamieszkania danej osoby. Oznaczało to konieczność takiego wystandaryzowania ścieżki wsparcia, żeby zarówno odbiorca tego wsparcia, jak i wszystkie ośrodki w regionie nie miały problemów związanych z różnicami w podejściu poszczególnych ośrodków.

Pod tym względem bardzo duże znaczenie standaryzujące ma również długa lista załączników (bliżej opisane zostały one w sekcji: *Narzędzia, techniki, metody*). Ujednolicone wzory harmonogramów, biznesplanu, wniosków i umów oznaczają korzyści również dla instytucji zajmujących się rozliczeniami i kontrolą ośrodków wsparcia.

Niniejszy opis w większym stopniu dotyczy nie tyle rozwiązań zawartych w Regulaminie (który jest możliwy do pobrania na stronach akredytowanych wielkopolskich OWESów oraz na stronie www.wielkopolskaes.pl), ile samego procesu dochodzenia do stworzenia Regulaminu oraz ram formalno-organizacyjnych, które umożliwiły jego powstanie.

Etapy prac

Sieciowanie

Uczestnicy procesu, z którymi rozmawialiśmy na etapie przygotowywania tego opracowania, byli zgodni, że tworzenie Regulaminu było możliwe dzięki specyficznym, bliskim kontaktom roboczym zarówno między istniejącymi OWESami i ROPSem w Poznaniu. Można więc uznać, że wstępnym etapem prac nad wspólnym dokumentem określającym zasady udzielania dotacji jest **etap sieciowania** - niezbędny do tego, by uruchomić taki poziom otwartości i elastyczności, który umożliwi szukanie porozumienia w tak skomplikowanej i delikatnej materii.

Sieciowanie i współpraca OWES i ROPS miała swoje ramy formalne – choćby w ramach rozpoczętego w 2011 projektu innowacyjnego testującego „Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarności – koordynacja na rzecz zapewnienia trwałości funkcjonowania instytucji ekonomii społecznej”. Innym ważnym krokiem było podpisanie przez ROPS i organizacje, które starały się o prowadzenie OWES w okresie programowania 2014 - 2020, we wrześniu 2015 roku „Umowy partnerskiej”, w której czytamy m.in.: „*Strony zawierają niniejsze partnerstwo w celu określenia wspólnych zasad realizacji projektów w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, przy wiedzy i akceptacji Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej (...) oraz Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego*”. Jednym z elementów zakresu objętego umową współpracy jest „*dążenie do ujednoczenia zasad realizacji wsparcia beneficjentów swoich działań, w tym w szczególności poprzez wykorzystanie regulaminów wsparcia zawierających standardy minimum i komplementarnych ze sobą*”. Strony porozumienia zobowiązały się również do aktywnego współdziałania. Był to faktyczny początek prac nad wspólnym regulaminem (choć w umowie mowa jest jeszcze o oddzielnych, choć wystandaryzowanych regulaminach).

Pomysł

Pomysł na wspólny regulamin przyznawania dotacji pojawił się podczas spotkań sieci wielkopolskich OWES koordynowanych przez ROPS i został zaproponowany przez same OWESy. Organizacje, które miały doświadczenie z przyznawaniem dotacji dla przedsiębiorców społecznych z poprzedniego okresu finansowania uznały, że takie rozwiązanie będzie pomocne i ułatwi rozwiązywanie ewentualnych wątpliwości, jakie z reguły pojawiają się podczas praktyki OWES w związku z nie zawsze wystarczająco szczegółowymi *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020* przygotowywanymi przez Ministerstwo Rozwoju.

Innym powodem, dla którego OWESy rozważyły wprowadzenie wspólnego regulaminu, było podzielane przez część organizacji prowadzących wielkopolskie ośrodki wsparcia przekonanie, że wsparcie dla ekonomii społecznej będzie tym lepsze, im więcej działań poszczególnych OWESów będzie uspojnionych. Podczas spotkań sieci OWES pojawiały się zresztą koncepcje uspojnienia również innych elementów działania ośrodków wsparcia (np. monitoringu czy szkoleń), ale ostatecznie organizacje uznały, że nie dadzą rady wypracować wspólnych zasad dla wszystkich typów usług jakie oferują. **Postanowiły więc skupić się**

na obszarze, który z jednej strony jest wyjątkowo trudny i zawsze wzbudzał spore problemy interpretacyjne, a z drugiej – dotyczy bardzo dużej odpowiedzialności, czyli w rezultacie – którego uspołnienie będzie miało największy pozytywny efekt na bezpieczeństwo i pracę OWES.

Formalizacja pomysłu

Z pewnością pewien wpływ na fakt złożenia propozycji stworzenia wspólnego Regulaminu przez OWESy miała również dobra współpraca między ROPS a Departamentem Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (DWEFS) Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego (instytucji pełniące funkcję Instytucji Zarządzającej Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym). OWESy widząc, że DWEFS realnie konsultuje z ROPSem rozwiązania wprowadzane później m.in. do regulaminów konkursów, uznały że warto takie rozwiązania przygotowywać i forsować wspólnie.

Takie podejście przyniosło efekt. DWEFS, który pozytywnie przyjął samą umowę partnerstwa, przystał również na propozycję stworzenia wspólnego regulaminu wsparcia finansowego dla wszystkich OWESów.

Na etapie przygotowywania konkursu na prowadzenie ośrodków wsparcia ekonomii społecznej miał miejsce jeszcze jeden epizod, o którym można mówić jako o działaniu tworzącym, poprzez rozwiązania systemowe, warunki korzystne do pracy nad wspólnym regulaminem przyznawania dotacji. Był to **podział województwa na subregiony** i ustalenie w ramach sieci OWES, które organizacje będą startować do konkursów w poszczególnych subregionach.

„Te ustalenia, zgodny podział OWESów na subregiony sprawiły, że naprawdę odczułam, że nie ma między nami konkurencji, że gramy w tej samej drużynie i naprawdę współpracujemy” – powiedziała Lidia Węsierska, kierowniczka Wielkopolskiego Centrum Ekonomii Solidarnej prowadzonego przez Barkę.

To zaowocowało wzajemną otwartością bardzo korzystną na kolejnych etapach pracy.

Tworzenie wstępnego dokumentu

Prace nad stworzeniem Regulaminu rozpoczęły się zanim został rozstrzygnięty konkurs na prowadzenie OWESów. Podczas spotkań sieci pojawiło się kilka wątków, które zdaniem przedstawicieli OWES były istotne

do uzgodnienia w ramach wspólnego Regulaminu. Wynikały one zarówno z wcześniejszych doświadczeń OWES, wiedzy ROPS na temat wyzwań związanych z dotowaniem przedsiębiorczości społecznej w regionie, jak i z wątpliwości dotyczących poszczególnych zapisów w wytycznych ministerstwa. Sieć uznała, że najbardziej efektywnym sposobem pracy nad stworzeniem dokumentu będzie zgłaszanie uwag do przygotowanego przez jedną osobę dokumentu roboczego.

Napisania pierwszej wersji Regulaminu wraz z towarzyszącymi mu załącznikami podjął się Zbigniew Prałat, pracownik Stowarzyszenia Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych, mający wieloletnie doświadczenie w pracy z przedsiębiorcami społecznymi i osobami zainteresowanymi założeniem spółdzielni socjalnych.

Praca przy tworzeniu dokumentu roboczego opierała się na uzgodnieniu trzech źródeł:

1. własnego doświadczenia autora wstępnej wersji Regulaminu oraz innych OWESów biorących udział w procesie,
2. *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014 - 2020* oraz zapisów wynikających z regulaminu konkursu w ramach poddziałania 7.3.2 Wielkopolskiego RPO,
3. reguł wynikających z akredytacji Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Roboczy dokument został przygotowany i przedstawiony uczestnikom procesu.

Uzgadnianie poprawek

Rozpoczął się etap uzgadniania poprawek do dokumentu roboczego, który składał się z uzgodnień wewnątrz grupy OWES - ROPS oraz z uzgodnień z Instytucją Zarządzającą reprezentowaną przez Departament Wdrażania EFS Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

Pierwsza część, uzgodnienia wewnętrzne, miała częściowo charakter spotkań grupy, częściowo uzgodnień prowadzonych poprzez korespondencję mailową. Co ważne – brały w nich udział osoby, które w poszczególnych OWESach pracowały bezpośrednio z beneficjentami wsparcia.

Podczas spotkań roboczych m.in. czytano wspólnie poszczególne fragmenty Regulaminu i dyskutowano jego zapisy. Wszystkie fragmenty regulaminu oraz dokumenty stanowiące załączniki do niego były następ-

nie konsultowane w ramach poszczególnych organizacji – omawiane z zespołem, prawnikami i osobami odpowiedzialnymi za finanse i rozliczenia w poszczególnych OWESach. Zebrane w ten sposób uwagi przesyłane były mailowo do pozostałych uczestników procesu lub ponownie dyskutowane na spotkaniach roboczych.

Jak podkreślają uczestnicy procesu, podczas uzgodnień roboczych bardzo rzadko dochodziło do negocjacyjnego impasu.

„Czasami zdarzało się, że natykaliśmy się na punkt, co do którego nie było zgody. W takich sytuacjach szukaliśmy „najmniejszego wspólnego mianownika”, dawaliśmy zapis akceptowalny przez wszystkie OWES, a szczegóły pozostawialiśmy do rozstrzygnięcia poszczególnych organizacji” – mówi Zbigniew Prałat.

Tak było na przykład z listą możliwych zabezpieczeń dotacji udzielanych przez ośrodki wsparcia. O ile część OWESów ograniczała się do weksli, inne poza weksłami wymagały również innych form zabezpieczenia.

W rezultacie zapis regulaminu brzmi: *„Niezależnie od powyższego Realizator ma prawo wezwać Beneficjenta pomocy do złożenia dodatkowego **zabezpieczenia** prawidłowej realizacji **Umowy** o udzieleniu bezzwrotnego wsparcia finansowego (...)”* po czym zostaje wymieniona lista możliwych zabezpieczeń.

Po pewnych dyskusjach do rozstrzygnięć organizacyjnych w poszczególnych ośrodkach wsparcia pozostawiono również regulamin Komisji Oceny Wniosków (KOW). Każdy OWES działa w tej sprawie według swoich zasad, choć ogólne reguły dotyczące KOW takie jak zasady powoływania oraz sporządzania protokołów są określone we wspólnym Regulaminie. Stało się to po pierwsze ze względu na dotychczasowe doświadczenie części OWES z Komisjami i chęć kontynuowania wypracowanej praktyki, po części z faktu, że praca KOW jest w mniejszym lub większym stopniu kosztotwórcza, a nie każda organizacja uwzględniała te same koszty na etapie składania projektu w konkursie w działaniu 7.3.2 w regionie (konkursie dot. wyłonienia OWES).

Po kilku spotkaniach roboczych oraz uzgodnieniach mailowych, gotowa była pierwsza wersja wspólnego Regulaminu przedyskutowana przez wszystkie organizacje prowadzące OWESy oraz przez ROPS. Ta wersja została przedstawiona przez ROPS Departamentowi Wdrażania EFS UMWW, który również zgłosił swoje poprawki, uwagi i zastrzeżenia. Stały się one z kolei przedmiotem kolejnych uzgodnień grupy OWES - ROPS, w rezultacie czego powstała ostatecznie wersja zaakceptowana przez DWEFS.

Przyjęcie regulaminu i początek stosowania

Zaakceptowany przez DFEWS regulamin był gotowy do stosowania. Po rozstrzygnięciu konkursów na prowadzenie OWES, każda z organizacji kierująca nowym ośrodkiem przystosowała regulamin do swoich potrzeb projektowych poprzez uzupełnienie go swoimi danymi rejestrowymi, znakami, nazwą projektu, datami jego trwania itp. Poza tymi identyfikacyjnymi detalami poszczególne regulaminy nie różnią się. Są one dostępne na stronach internetowych poszczególnych wielkopolskich OWES i obowiązują od początku funkcjonowania projektów w ramach poddziałania 7.3.2 w województwie wielkopolskim.

Niektóre z organizacji, w celu uczynienia Regulaminu bardziej przejrzystym na swoich stronach umieściły również w formie graficznej i bardziej przystosowanej do klientów przebieg procesu wnioskowania i uzyskania dotacji oraz listę wymaganych w poszczególnych przypadkach dokumentów.

„System prawny, w którym funkcjonujemy w Polsce wymaga od nas takiego, często skomplikowanego języka. Dlatego zrobiliśmy grafiki, które ułatwiają rozeznanie. Być może w przyszłości takie rozwiązanie mogłoby się stać jakąś formą załącznika do Regulaminu” – mówi Zbigniew Prałat.

Uwagi i zmiany

Zgodnie z informacjami zebranymi od uczestników procesu praca nad Regulaminem jest działaniem, które wciąż trwa, ze względu na zmieniające się okoliczności i konieczność uwzględniania nowych wątków – zarówno pochodzących od instytucji zewnętrznych, jak i wynikających z doświadczenia OWESów.

W trakcie pierwszego roku wdrażania projektów, w ramach których działają OWESy, **zmieniały się wytyczne ministerstwa w sprawie realizacji projektów EFS⁴**, które wymusiły konkretne zmiany w Regulaminie (np. w definicji przedsiębiorstw społecznych czy grup docelowych).

Część zmian wynika również z przetestowania w praktyce zapisów

⁴ Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 [wersja aktualna i wersje archiwalne] <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/projekt-wytycznych-w-zakresie-realizacji-przedswiezec-w-obszarze-wlaczenia-spoecznego-i-zwalczania-ubostwa-z-wykorzystaniem-srodkow-efs-i-efrr-na-lata-2014-2020/> dostęp: 10.11.2017 r.

regulaminu. Poszczególne OWESy zgłaszały swoje uwagi dotyczące regulaminu lub jego załączników.

Wszystkie okoliczności skłaniające do konieczności wprowadzenia zmian są dyskutowane na posiedzeniach grupy OWES - ROPS oraz w ramach poszczególnych organizacji prowadzących OWESy. Następnie, po dyskusjach i uzgodnieniach, zmiany są wprowadzane lub nie.

Ciekawym przykładem prowadzonej współpracy i dyskusji na etapie stosowania w praktyce wspólnego regulaminu OWES jest kwestia weksła stanowiącego załącznik do Regulaminu. W 2017 roku jedna z organizacji prowadzących OWES zgłosiła podczas posiedzenia grupy OWES - ROPS, że jej prawnicy uznali treść wzorcowego weksła załączonego do regulaminu za nieprawidłową i mogącą powodować niebezpieczne konsekwencje prawne. Ta sprawa została przedyskutowana w grupie oraz skonsultowana z prawnikami poszczególnych OWES. Większość z nich nie podzieliła wątpliwości. Aby nie komplikować sytuacji i nie wprowadzać, w połowie okresu realizacji projektów OWES, w ramach których są przyznawane dotacje, nowego wzoru weksła (co pociągałoby za sobą również konieczność wstecznego zmieniania weksli wystawionych przez osoby, które już otrzymały swoje dotacje), grupa zdecydowała się na pozostawienie załącznika niezmienionego i wrócenie do sprawy przed kolejnymi rozstrzygnięciami konkursów w ramach 7.3.2 Wielkopolskiego RPO.

Narzędzia, techniki, metody

Czysto techniczna warstwa tworzenia tekstu Regulaminu nie wymagała żadnych szczególnych narzędzi i może być w związku z tym replikowana w dowolny sposób, bez konieczności jakiegokolwiek dodatkowego wyposażenia, oprogramowania czy zestawu kompetencji.

W czasie wypracowywania Regulaminu uczestnicy procesu nie posługiwali się żadnymi szczególnymi technikami strukturyzującymi proces. **Wszystko to oparte było na luźnej, nieustrukturyzowanej, partnerskiej dyskusji, której zasady zostały wypracowane w czasie wcześniejszych spotkań sieci.**

Koordynatorem spotkań był ROPS. On też odpowiadał za prawidłowy obieg dokumentów w ramach sieci.

Wspólna praca nad regulaminem nie była prowadzona na dokumencie zawieszonym „w chmurze” tylko na zwykłych dokumentach programu Word za pomocą śledzenia zmian i komentarzy. Poszczególne uwagi, po uzgodnieniu, były wprowadzane do ujednoczonego dokumentu przez autora pierwszej wersji roboczej (co oznacza, że była wyznaczona jedna

osoba odpowiedzialna za wprowadzanie do dokumentu zmian, które były wcześniej uzgodnione przez wszystkich).

W warstwie merytorycznej korzystano nie tylko z istniejących wytycznych ministra rozwoju, ale również z wcześniej wypracowanych, na potrzeby poprzednich projektów OWES, dokumentów i rozwiązań, przystosowując je odpowiednio do nowej rzeczywistości projektowej w nowej perspektywie finansowej oraz potrzeb wszystkich uczestników procesu.

W rezultacie powstał Regulamin składający się z rozdziałów⁵:

- **Słownik pojęć** - zawiera ujednoczenie definicji podmiotów i procesów związanych z wsparciem finansowych (w tym np. definicje grup docelowych i przedsiębiorców społecznych),
- **Cel działania** - dookreśla cel, dla którego świadczone jest wsparcie finansowe oraz zawiera m.in. zasady monitoringu tworzenia miejsc pracy w podmiocie, któremu zostało udzielone wsparcie,
- **Zasady ogólne ubiegania się o dotację** - zawiera reguły dotyczące tego, kto może ubiegać się o dotację oraz listę wymogów, jakie przy ubieganiu się o dotację muszą zostać spełnione,
- **Dotacja – zasady ogólne** - określa m.in. maksymalną wysokość dotacji, listę wydatków, które mogą być z dotacji pokryte,
- **Dotacja – zasady szczegółowe** - określa procedurę składania wniosku o dotację i zakres załączników do wniosku,
- **Dotacja – biznesplan, ocena wniosków** - określa m.in. minimalny zakres biznesplanu, ogólne zasady działania Komisji Oceny Wniosków a także zawiera tabelę punktacji dla biznesplanów przedstawionych przez podmioty starające się o dotację,
- **Dotacja – zabezpieczenie prawidłowej realizacji Umowy** - zawiera m.in. reguły dotyczące weksli oraz innych zabezpieczeń, których może oczekiwać ośrodek wsparcia od osób, na które udzielana jest dotacja,
- **Dotacja – zasady i warunki wypłaty** - reguluje m.in. wysokości i terminy wypłaty transz dotacji,
- **Wsparcie pomostowe – zasady ogólne** - określa sytuacje, w których przedsiębiorstwo społeczne może starać się o uzyskanie wsparcia pomostowego, zasady na podstawie których jest ono udzielane oraz zakres tego wsparcia,

⁵ Treść regulaminu w wersji elektronicznej można znaleźć na portalu ekonomii społecznej prowadzonym przez Wielkopolski ROPS: <http://wielkopolskaes.pl> oraz na stronach internetowych poszczególnych wielkopolskich OWES

- **Wsparcie pomostowe – zasady wypłaty i rozliczania** - określa zasady rozliczenia wsparcia pomostowego,
- **Procedura odwoławcza – postanowienia końcowe – załączniki.**

Lista załączników stanowiących integralną część Regulaminu i zasadniczo wspólna dla wszystkich OWESów w Wielkopolsce zawiera regulaminy oraz wzory następujących dokumentów:

1. Wniosek o udzielanie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne,
2. Wykaz działalności gospodarczych wykluczonych ze wsparcia w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014 +,
3. Biznesplan wspólny dla jednej inicjatywy na okres 3 lat działalności przedsiębiorstwa społecznego,
4. Harmonogram rzeczowo – finansowy bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne,
5. Opinia doradcy indywidualnego,
6. Umowa o udzielanie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne,
7. Oświadczenie osoby, która zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy potwierdzające spełnienie przesłanek, o których mowa w rozdziale 7 Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020,
8. Oświadczenie dotyczące kwalifikowalności podatku VAT,
9. Formularz informacji, przedstawionych przy ubieganiu się o pomoc *de minimis* (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. Dz. U. nr 53 z 2010 r. poz. 311 ze zmianami),
10. Oświadczenie przedsiębiorstwa społecznego, które utworzy nowe

miejsce pracy, o braku obowiązku zwrotu pomocy w wyniku decyzji podjętej przez Komisję Europejską,

11. Oświadczenie przedsiębiorstwa społecznego, które utworzy nowe miejsce pracy, o nieotrzymaniu pomocy *de minimis*,
12. Oświadczenie przedsiębiorstwa społecznego, które utworzy nowe miejsce pracy, o wysokości otrzymanej pomocy *de minimis*,
13. Oświadczenie o rachunku bankowym nowo utworzonego przedsiębiorstwa społecznego, a w przypadku istniejącego podmiotu – o posiadaniu subkonta przeznaczonego do realizacji wsparcia,
14. Regulamin Komisji Oceny Wniosków (odrębny dla każdego OWES),
15. Karta Oceny Formalnej wniosku,
16. Karta Oceny Merytorycznej wniosku,
17. Wzór weksla in blanco,
18. Deklaracja wekslowa,
19. Wniosek o udzielenie podstawowego wsparcia pomostowego,
20. Umowa o udzielenie wsparcia pomostowego,
21. Wniosek o udzielenie przedłużonego wsparcia pomostowego,
22. Zestawienie wydatków wsparcia pomostowego zgodnie z katalogiem rodzajów wydatków wraz z oświadczeniem o kwalifikowalności wydatków,
23. Oświadczenie o niefinansowaniu wydatków w ramach wsparcia pomostowego ujętych w zestawieniu z innymi źródłami publicznymi (np. Fundusz Pracy, PFRON),
24. Katalog wydatków wsparcia pomostowego,
25. Oświadczenie o dokonaniu zakupów towarów lub usług zgodnie z Biznesplanem,
26. Zestawienie poniesionych wydatków w ramach bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne,
27. Oświadczenie osoby fizycznej zakładającej przedsiębiorstwo społeczne,
28. Oświadczenie osoby prawnej zakładającej przedsiębiorstwo społeczne,
29. Oświadczenie podmiotu ekonomii społecznej przekształcanego w przedsiębiorstwo społeczne,
30. Oświadczenie o właściwościach zakupionych używanych środków trwałych.

Większość załączników jest dokumentami w formacie plików tekstowych programu Word, kilka to arkusze kalkulacyjne (np. harmonogram rzeczowo-finansowy lub Wsparcie pomostowe – zestawienie wydatków, przy czym tylko ten pierwszy zawiera proste aktywne formuły).

Wspomnieć należy również o plikach, które nie stanowią integralnej części wspólnego Regulaminu, ale ich włączenie mogłoby przyczynić się do większej przejrzystości procesu składania wniosku o przyznanie dotacji i jej rozliczania, a mianowicie graficzne przedstawienia procedur (w formie infografik), jakie znajdują się na stronie internetowej Wielkopolskiego Ośrodka Wspierania Ekonomii Społecznej⁶. Jak wspominał Zbigniew Prałat, chciałby on dalej pracować w swoim OWES nad przejrzystymi opracowaniami graficznymi tych procedur, a – w razie zainteresowania i możliwości – włączyć je również do rozwiązania na poziomie wojewódzkim. Infografiki te z pewnością zostawiają jeszcze dużo do życzenia pod kątem osiągnięcia zakładanego celu, jednak należy na nie patrzeć jako na ciekawą i istotną inicjatywę z punktu widzenia klientów OWES i – co za tym idzie – uznania Regulaminu za dobrą praktykę.

Niezbędne zasoby

Ludzie i instytucje

W procesie przygotowywania, tworzenia i wdrażania wspólnego *Regulaminu udzielania bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych* brał udział: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej oraz pięć akredytowanych w województwie wielkopolskim ośrodków wsparcia ekonomii społecznej. Ośrodki wsparcia są prowadzone w większości przez organizacje o wieloletnim doświadczeniu we wspieraniu podmiotów ekonomii społecznej i w oparciu o realizowane w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020, Oś Priorytetowa 7 Włączenie społeczne, Działanie 7.3 Ekonomia społeczna, Poddziałanie 7.3.2 Ekonomia społeczna – projekty konkursowe. W części prac brał udział również jeden ośrodek prowadzony przez Fundację AKME, który nie ma akredytacji i nie realizuje projektu w ramach EFS na prowadzenie OWES. Swoją rolę odegrał również Departament Wdrażania EFS Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego – Instytucja Zarządzająca RPO w Wielkopolsce.

⁶ <http://woes.pl/dotacje/>, dostęp: 10.11.2017 r.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu

Poznański ROPS zajmuje się koordynacją regionalnych działań w zakresie wsparcia rozwoju ekonomii społecznej⁷. Koordynacja ta rozumiana jest jako: wyznaczanie kierunków rozwoju ekonomii społecznej, włączenie ekonomii społecznej do strategii rozwoju województwa w obszarach związanych z rynkiem pracy, integracją społeczną, rozwojem przedsiębiorczości oraz innowacji, rozwojem usług użyteczności publicznej oraz innymi priorytetami, w ramach których jest możliwy regionalny rozwój ekonomii społecznej.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej dostrzega również, że z punktu widzenia sprawnej koordynacji sektora ważne jest tworzenie sieci współpracy działających na obszarze województwa OWESów, wsparcie podmiotów ekonomii społecznej w docieraniu do szerszego rynku zbytu, inicjowanie współpracy międzyinstytucjonalnej.

W celu prowadzenia takich działań oraz uzgodnieniu ich z działaniami realizowanymi na poziomie krajowym poznański ROPS realizuje projekt „Koordynacja rozwoju ekonomii społecznej w województwie wielkopolskim”, który współfinansowany jest przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt realizowany jest w okresie od 1.07.2015 do 31.12.2018 roku.

Zgodnie z rekomendacjami z badania przeprowadzonego przez ROPS w 2014 roku, podstawowym narzędziem koordynacji jest powołany przez zarząd województwa wielkopolskiego Komitet ds. ekonomii społecznej działający przy ROPS od roku 2013, którego jedną z grup roboczych jest grupa ds. OWES. Działanie komitetu (obsługa jego działalności) współfinansowane jest ze środków projektu realizowanego przez ROPS.

Spotkania sieci OWES poświęcone uzgadnianiu i wypracowywaniu regulaminu odbywały się w siedzibie ROPS.

Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej

WCES⁸ to ośrodek wsparcia ekonomii społecznej w subregionie poznańskim (miasto Poznań oraz powiaty: obornicki, poznański, szamotulski, średzki i śremski). Ośrodek prowadzony jest przez Fundację Pomocy Wzajemnej BARKA wraz ze Związkiem Organizacji Sieć Współpracy Barka oraz Wielkopolską Radę Koordynacyjną Związków Organizacji Pozarządowych. WCES jest projektem współfinansowanym ze środków UE w ramach EFS od września 2015 roku.

⁷ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, art. 21 pkt. 4a, Dz. U. 2004 r., nr 64 poz. 593 z późniejszymi zmianami

⁸ <http://www.wces.eu/>

Zadaniem Wielkopolskiego Centrum Ekonomii Solidarnej jest zapewnienie rozwoju i wzmocnienia sektora ekonomii społecznej w subregionie poznańskim poprzez:

- animację w środowiskach lokalnych,
- inkubację nowych przedsiębiorstw społecznych,
- wsparcie istniejących podmiotów ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstw społecznych,
- reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem.

W ramach działalności Centrum podejmowane są takie działania jak:

- świadczenie doradztwa i organizowanie szkoleń dla przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej,
- zapewnienie dla podmiotów ekonomii społecznej dostępu do usług i doradztwa specjalistycznego,
- wsparcie przy zawiązywaniu partnerstw lokalnych,
- organizowanie wydarzeń sieciujących dla podmiotów ekonomii społecznej m.in.: targi, spotkania branżowe,
- wsparcie powstawania przedsiębiorstw społecznych (m.in. poprzez przyznawanie środków finansowych na tworzenie miejsc pracy),
- zwiększanie widoczności ekonomii społecznej w subregionie.

Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka”

Fundacja⁹ powstała w odpowiedzi na rosnące problemy społeczne okresu transformacji, założona przez małżeństwo Barbarę i Tomasza Sadowskich. Pierwszy dom Barki powstał w 1989 roku we Władysławowie pod Poznaniem i stał się przystanią dla 25 osób bezdomnych. Od samego początku misją Barki było tworzenie środowiska i struktur społecznych, w których szansę rozwoju społecznego i osobistego odzyskałyby osoby w największym stopniu doświadczające wykluczenia społecznego. Celem Fundacji jest tworzenie systemu wsparcia dla procesu integracji grup społecznie marginalizowanych, na który składają się programy obejmujące ok. 5000 osób rocznie (w tym osoby w kryzysach życiowych, nieformalne grupy obywateli, organizacje pozarządowe, przedstawiciele samorządu a także administracji rządowej).

Barka tworzy Szkoły Animacji Socjalnej oparte o ideę Uniwersytetów Ludowych; korzystają one z doświadczeń i wiedzy tych, którzy między innymi doświadczyli ubóstwa, a także poważnych trudności życiowych

⁹ <http://barka.org.pl/>

i dzisiaj potrafią w sposób profesjonalny przekazywać swą wiedzę o mechanizmach tworzenia możliwości rozwoju programów przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu grupom z różnych rejonów Polski i Europy.

Związek Organizacji Sieć Współpracy Barka

Sieć Barki¹⁰ działa od 2004 roku jako związek stowarzyszeń i fundacji, które powstały w wyniku usamodzielnienia programów fundacji „Barka”. W założeniu Związku brało udział 14 organizacji pozarządowych – zarówno wywodzących się bezpośrednio z działań Barki, jak i inne, dzielące z Barką wizję i misję. W następnym etapie do związku przystąpiły też spółdzielnie socjalne.

Celem Sieci jest wspieranie i reprezentowanie zrzeszonych w niej organizacji pozarządowych działających na rzecz integracji zawodowej i społecznej, w szczególności w sprawach dotyczących rozwoju organizacji obywatelskich a zwłaszcza samopomocowych. Swój cel Sieć realizuje poprzez:

- zorganizowanie sprawnego systemu obiegu informacji i wymiany doświadczeń,
- konsultowanie rozwiązań prawnych i organizacyjnych związanych z zakresem działania członków Sieci,
- wypracowanie i upowszechnienie standardów współdziałania,
- organizowanie działalności szkoleniowej,
- prowadzenie działalności wydawniczej,
- prowadzenie programów na rzecz aktywności obywatelskiej,
- tworzenie i realizacja wspólnych programów na rzecz rozwoju społecznego.

Wielkopolska Rada Koordynacyjna Związek Organizacji Pozarządowych

Wielkopolska Rada Koordynacyjna Związek Organizacji Pozarządowych¹¹ istnieje od 1990 roku. To największy wielkopolski związek organizacji pozarządowych. Zrzesza ponad 200 fundacji i stowarzyszeń z całego województwa. Na stronie internetowej WRKZOP czytamy, że federacja działa „na rzecz wzmocnienia organizacji, samorządu, pomocy w uruchamianiu nowych społecznych inicjatyw rozwoju i współpracy między organizacjami, wzmocnienia postaw obywatelskich i aktywizacji społeczności lokalnych”. Organizacja prowadzi również w Poznaniu Regionalne Centrum Wolontariatu i koordynuje prace 17 lokalnych centrów wolontariatu.

¹⁰ <http://siecbarka.pl/>

¹¹ <http://wrk.org.pl/>

Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w subregionie kaliskim

OWES w subregionie kaliskim (obejmującym powiaty jarociński, kaliski ziemski, kaliski grodzki, kępiński, krotoszyński, ostrowski, ostrzeszowski, pleszewski) realizowany jest przez Fundację im. Królowej Polski św. Jadwigi.

Z oferty OWES korzystają osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zainteresowane założeniem przedsiębiorstwa społecznego lub pracą w takim przedsiębiorstwie, kadra podmiotów ekonomii społecznej, przedstawiciele osób prawnych planujących założenie przedsiębiorstwa społecznego oraz szkoły.

OWES działa na poziomie animacji środowiska ekonomii społecznej i jego otoczenia, inkubacji nowych przedsiębiorstw oraz wsparcia podmiotów już istniejących, oferując wizyty studyjne, szkolenia, kursy, wsparcie finansowe, mentoring, doradztwo, staże, organizuje spotkania informacyjne w szkołach i targi ekonomii społecznej.

Fundacja działa od 2000 roku, realizując przedsięwzięcia zapobiegające wykluczeniu społecznemu na terenie całej Polski. Ekonomia społeczna jest jednym z głównych obszarów zainteresowania fundacji. Na stronie fundacji czytamy, że jej twórcy uważają ekonomię społeczną „za jeden z najważniejszych i najskuteczniejszych sposobów walki z ze skutkami niepełnosprawności, bezrobociem, uzależnieniami itd. (...) Podmioty ekonomii społecznej dają pracę i poczucie samodzielności ludziom, których szanse na otwartym rynku są znikome”.

Fundacja jest między innymi inicjatorem systemu certyfikacji „Zakup prospołeczny”, która zapoczątkowana w 2010 roku w Wielkopolsce, rozprzestrzeniła się na inne województwa.

Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w subregionie piłskim

Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w subregionie piłskim¹² (obejmującym powiaty chodzieski, czarnkowsko-trzcianecki, piłski, wągrowiecki, złotowski) prowadzony jest przez Stowarzyszenie ETAP.

W ramach projektu OWES oferuje:

- promocję korzyści wynikających z ekonomii społecznej,
- animację partnerstw i inicjatyw lokalnych,
- doradztwo specjalistyczne oraz usługi specjalistyczne (m.in. z zakresu prawa, marketingu, księgowości),
- działalność edukacyjną (szkolenia dostosowane do indywidualnych

¹² <http://www.owesetap.pl/>

potrzeb),

- dotacje na tworzenie podmiotów ekonomii społecznej oraz miejsc pracy w takich podmiotach. W projekcie założono środki na sfinansowanie 16 nowych przedsiębiorstw społecznych oraz 41 dotacji na tworzenie miejsc pracy w istniejących PES.

Stowarzyszenie ETAP powstało w 2008 roku i od samego swojego początku propaguje, wspiera i inspiruje ludzi do zakładania i rozwijania podmiotów ekonomii społecznej. Na swojej stronie internetowej twórcy stowarzyszenia deklarują: „Chcemy wzmacniać siłę i moc sprawczą osób, które tego potrzebują (...). By wzmacniać poczucie podmiotowości przygotowujemy i realizujemy projekty, od tych o niewielkim zasięgu lokalnym do tych sporych rozmiarów”.

Jednym z najbardziej spektakularnych sukcesów stowarzyszenia jest utworzenie i prowadzenie Centrum Integracji Społecznej Piątkowo. Obecnie CIS Piątkowo posiada 5 warsztatów zawodowych, tj. warsztat ogrodniczy, opieki nad osobą starszą i niepełnosprawną, porządkowy, produkcyjny oraz konserwacji terenów zewnętrznych. Oferta CIS zmieniła się w czasie, by dopasować się do realiów rynku pracy. W efekcie CIS charakteryzuje się wysoką zatrudnialnością absolwentów (około 50%) zarówno u przedsiębiorców zewnętrznych, jak i we własnych firmach - spółdzielniach socjalnych. CIS Piątkowo wypracowało również skuteczny model zakładania i funkcjonowania spółdzielni socjalnych. Uczestnicy CIS poznają się w pracy na jednym z wybranych przez siebie warsztatów, nawiązują relacje, budują do siebie zaufanie, a następnie przy pomocy kadry CIS pracują nad utworzeniem spółdzielni.

Wielkopolski Ośrodek Ekonomii Społecznej – Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych

WOES¹³ jest ośrodkiem prowadzonym przez Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych. Funkcjonuje nieprzerwanie od 2010 roku, a od 2015 – w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS działa na terenie subregionu konińskiego obejmującego miasta Konin i Gniezno oraz powiaty: koniński, kolski, turecki, słupecki, gnieźnieński oraz wrzesiński.

WOES oferuje swoje usługi podmiotom ekonomii społecznej i ich kadry zarządzającej oraz pracownikom, osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczonym społecznie, osobom planującym założenie podmiotu ekonomii społecznej lub podjęcie pracy w podmiocie ekonomii społecznej, osobom prawnym planującym założenie podmiotu ekonomii społecznej.

13 <http://woes.pl/>

Ośrodek oferuje wsparcie badawcze, inkubację przedsiębiorstw społecznych, wsparcie dla tworzonych i istniejących spółdzielni socjalnych i innych podmiotów ekonomii społecznej w tym spółdzielni uczniowskich, szkolenia, mentoring, wsparcie promocyjne oraz bezzwrotne wsparcie finansowe na tworzenie miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych.

Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych powstało ponad 10 lat temu w Poznaniu. Od początku istnienia zajmuje się tworzeniem nowych i wspieraniem działających podmiotów ekonomii społecznej w całej Polsce. Wsparcie udzielane jest zarówno w ramach realizowanych przez stowarzyszenie projektów jak i w ramach działalności statutowej bez finansowania projektowego.

Pracownik Stowarzyszenia był osobą, która stworzyła wstępną wersję Regulaminu i jego załączników.

Leszczyński Ośrodek Wspierania Ekonomii Społecznej

Projekt „LOWES - Leszczyński Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej” realizowany jest od 2013 roku przez Stowarzyszenie Centrum PISOP¹⁴.

LOWES wspiera rozwój podmiotów ekonomii społecznej na trzech etapach: powstawania, bieżącego finansowania i rozwoju lokalnego.

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym mogą w LOWES otrzymać wsparcie od momentu pojawienia się pomysłu na prowadzenie działalności gospodarczej, przez procedurę rejestracji i podjęcie działalności, aż po uzyskanie stabilnej pozycji na rynku. LOWES dystrybuuje również dotacje na tworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych. Z kolei działające podmioty ekonomii społecznej mogą skorzystać tu ze szkoleń, doradztwa oraz usług prawnych, księgowych i marketingowych. LOWES działa wreszcie na rzecz budowania aktywnych i odpowiedzialnych społeczności. Proces ten prowadzony jest lokalnie, w oparciu o zasadę partnerstwa międzysektorowego.

Stowarzyszenie Centrum PISOP powstało ponad 15 lat temu. Działa na rzecz organizacji pozarządowych i wspiera rozwój lokalny, współpracując także z sektorem publicznym i prywatnym oraz innymi podmiotami życia społecznego. Jak piszą na swojej stronie twórcy stowarzyszenia, organizacja została powołana „w odpowiedzi na potrzebę wspierania inicjatyw obywatelskich – na początku lokalnie, z czasem poszerzyliśmy działania na cały region. Widzimy dużą wartość współpracy i wymiany doświadczeń, dlatego jesteśmy członkiem ogólnopolskiej federacji Sieć

¹⁴ <http://ekonomiaspoleczna.pisop.pl/>

Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT, we współpracy z którą inicjujemy i wspieramy budowę społeczeństwa obywatelskiego”.

Stowarzyszenie Centrum PISOP poza działalnością statutową prowadzi działalność gospodarczą i określa się jako przedsiębiorstwo społeczne.

Potencjalne koszty

Wspólny Regulamin przyznawania dotacji bezzwrotnej przedsiębiorstwom społecznym przygotowywany był jesienią 2015 roku.

Zasadnicza część procesu – od rozpoczęcia prac nad pierwszą roboczą wersją regulaminu do jego zaakceptowania przez Departament Wdrażania EFS Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego – trwała około 2,5 miesiąca, przy czym trudno jest już obecnie oszacować dokładnie, jak dużo czasu poszczególnych uczestników zajęła praca nad projektem.

Najwięcej czasu przy projekcie spędził Zbigniew Prałat ze Stowarzyszenia Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych, który podjął się przygotowania wstępnej wersji Regulaminu. Jego praca zajęła kilkadziesiąt godzin, przy czym – jak informuje – było to zaangażowanie wolontariackie, nie ewidencjonowane w ramach jego czasu pracy w Stowarzyszeniu.

Koordinacja procesu, która znajdowała się wśród zadań Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu, zajmowała czas pracy jednej pracownicy ROPS – Aleksandry Andrzejewskiej.

„To było kilka tygodni, może dwa miesiące takiej naprawdę intensywnej pracy. Czasowo nie zajmowało to w moim przypadku więcej niż kilkanaście procent mojego etatu, ale tak naprawdę cały czas o tym myślałam – było to zadanie o bardzo wysokim priorytecie”
– wspomina Aleksandra Andrzejewska.

Pozostali uczestnicy procesu poświęcili na niego kilkanaście do dwudziestu kilku godzin, zarówno podczas spotkań roboczych, jak i podczas pracy w swoich zespołach.

Do pracy w zespołach poza pracownikami OWES zaangażowanymi w działanie sieci OWES - ROPS wykorzystywani byli w wymiarze do kilkunastu godzin specjaliści: prawnicy i osoby odpowiedzialne za finanse i rozliczenia.

Przy realizacji procesu nie byli zatrudniani żadeni zewnętrzni specjaliści. Całość została zrealizowana zasobami ludzkimi ROPS i organizacji prowadzących OWES. Spotkania robocze odbywały się w siedzibie ROPS.

Koszty osobowe i związane z infrastrukturą (miejscem spotkań) były pokryte z budżetów ROPS i OWESów, a częściowo wiązały się z nieodpłatną, wolontariacką pracą pracowników organizacji. Koszty te stanowiły część wynagrodzeń pracowników, jako że praca nad Regulaminem mieściła się w zakresie ich obowiązków, nie generowały więc żadnych dodatkowych konieczności płatności.

Co ważne – zgodnie z deklaracjami uczestników procesu – koszty osobowe nie były wyższe (a w kilku przypadkach – były niższe) niż w przypadku, gdyby każda organizacja osobno miała tworzyć swój regulamin dotacji, a następnie uzgadniać go z Instytucją Zarządzającą. Można także zaplanować tego typu proces na poziomie projektu koordynacyjnego ROPS (jako jedno z działań w zakresie sieciowania OWES koordynowane przez ROPS i finansowane w ramach projektu ROPS, np. w zakresie konsultacji prawnych czy opracowywania ostatecznej wersji regulaminu po zakończeniu uzgodnień i prac w zespole roboczym).

Można także zaplanować finansowanie podobnego procesu z innych źródeł – odpowiednich dla istniejących obecnie lub w przyszłości modeli finansowania ośrodków wsparcia. Mogą to być zarówno środki publiczne krajowe (przede wszystkim w przypadku ROPS), inne (nie europejskie) granty – samorządowe, krajowe, prywatne, jak i – w sytuacji ekonomizacji OWES – środki pochodzące z działalności gospodarczej lub statutowej odpłatnej organizacji prowadzącej ośrodek wsparcia.

Zasobami trudnymi do oszacowania, a mającymi kluczowe znaczenie przy tworzeniu Regulaminu były: doświadczenie uczestników procesu z udzielaniem dotacji przedsiębiorcom społecznym, współpracą i wsparciem z tymi przedsiębiorcami, współpracą z Instytucją Zarządzającą oraz wzajemne zaufanie i otwartość między uczestnikami procesu. Jak podkreślały osoby zaangażowane w tworzenie Regulaminu, trudno im sobie wyobrazić podobny proces bez tych zasobów. Oczywiście ich wycena jest bardzo trudna do przeprowadzenia.

W przypadku replikacji procesu w innych regionach gdzie brak jest zaangażowanych aktorów o podobnym doświadczeniu, konieczne może okazać się zatrudnienie zewnętrznego eksperta. Podobnie deficyt długiej historii sieciowania można prawdopodobnie próbować zminimalizować za pomocą usług facylitatora czy wręcz zewnętrznej instytucji konsultingowej, która przeprowadziłaby cały proces od identyfikacji wyzwań po uzgodnienie ostatecznej wersji – są to jednak rozwiązania nieprzetestowane, a uczestnicy procesu ich nie rekomendują, zwracając uwagę, że jedną z największych wartości procesu była „współprodukcja”.

„Oczywiście można byłoby przygotować jakiś regulamin, niejako narzucić go OWESom, ale najważniejsze było to, że cały proces działa się oddolnie. Teraz te organizacje mają poczucie, że to jest regulamin wypracowany przez nich, a nie coś zewnętrznego, narzuconego” – mówi Aleksandra Andrzejewska.

Rezultaty

Wypracowany wspólny dla wszystkich wielkopolskich OWESów Regulamin przyznawania dotacji przedsiębiorstwom społecznym oraz proces, jaki towarzyszył jego tworzeniu przyniósł szereg bezpośrednich i pośrednich korzyści, wśród których wymienić należy przede wszystkim:

Oszczędności czasowe i finansowe

Mimo że proces tworzenia Regulaminu wiązał się w oczywisty sposób z wykorzystaniem zasobów związanych z projektami realizowanymi przez organizacje prowadzące OWESy (o czym można przeczytać w sekcji: *Potencjalne koszty*), jego uczestnicy podkreślają, że **globalnie należy mówić o oszczędnościach**.

„I tak musielibyśmy wszyscy tworzyć takie regulaminy, zestawy zasad, udzielania dotacji. Wcale mniej czasu by nas to nie kosztowało, a jeszcze dochodzą negocjacje, jeżdżenie do IZ, do ministerstwa” – wspomina Zbigniew Prałat.

Wspólne przejście przez ten proces wiąże się również z tym, że dzielenie się wcześniejszymi doświadczeniami poszczególnych OWESów pozwoliło innym organizacjom w sieci uniknąć podobnych problemów lub przynajmniej dobrze się na nie przygotować.

Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa OWES

Z powyższego wynika inna bardzo istotna korzyść – zwiększenie poczucia bezpieczeństwa organizacji świadczących usługi wsparcia związane go z trudnym i bardzo odpowiedzialnym procesem udzielania dotacji.

Aleksandra Andrzejewska wspomina: „Ważne, że to dało OWESom poczucie bezpieczeństwa, nie wszystko można przewidzieć, ale wspólnie mamy na to większą szansę. W trakcie pracy w grupie można było przyjrzeć się procesowi udzielania dotacji. Pomyśleć, co może się zdarzyć i przewidzieć różne ryzyka”.

Uczestnicy procesu podkreślają, że był on okazją do bardzo gruntownego przeanalizowania możliwych ryzyk dla organizacji, jak i prowadzonego przez nią OWESu (oraz jej klientów) i wspólnego, partnerskiego poradzenia sobie z nimi. Z kolei wspólne przygotowanie treści Regulaminu oraz załączników do niego w ścisłej kooperacji z ROPS i przy pozytywnym nastawieniu Departamentu Wdrażania EFS ograniczyło jakże częste i dobrze znane ryzyko tworzenia dokumentów, których treść jest już w trakcie trwania projektu podważana przez instytucje nadzorujące czy kontrolujące.

Uspójnienie jednej z kluczowych usług

Jednym z najważniejszych efektów procesu było **doprowadzenie do uspójnienia jednej z kluczowych usług wsparcia jaką jest przyznanie dotacji przez OWES**. Usługi, która wiąże się z bardzo dużą odpowiedzialnością i ryzykiem, zarówno po stronie organizacji udzielających dotacji, jak i ich beneficjentów.

Uspójnienie niesie to ze sobą szereg korzyści. Przede wszystkim tworzy dla grup inicjatywnych i przedsiębiorców społecznych formalne ułatwienia do występowania o dotację u innego OWES niż ten, w którym przechodziło się szkolenia (co jest dopuszczalne w regionie wielkopolskim). Jeden regulamin i wspólne warunki przyznawania oraz rozliczania dotacji to duże ułatwienie dla osób i grup inicjatywnych korzystających ze wsparcia OWES.

“Korzystają też na tym – mogę o tym powiedzieć z własnego doświadczenia – urzędnicy, czy kontrole. Mamy jednolity regulamin, takie same załączniki, dużo trudniej się pomylić przy sprawdzaniu” – mówi Aleksandra Andrzejewska.

Uzgodnienia dotyczące prowadzenia w sposób spójny we wszystkich OWESach w regionie, tak kluczowej usługi jaką jest przyznanie dotacji, wzmacnia również możliwość dalszego dzielenia się doświadczeniami przez organizacje prowadzące ośrodki wsparcia.

Pogłębienie współpracy OWES

Uczestnicy procesu, z którymi rozmawialiśmy przygotowując to opracowanie podkreślali, że praca przy wspólnym Regulaminie pozwoliła zacieśnić współpracę między OWESami. Organizacje te od dawna działały w dobrze funkcjonującej sieci, jednak praca nad Regulaminem wymusiła na nich „otwarcie się”, podzielenie się problemami, wątpliwościami, nie tylko dobrymi, ale i złymi praktykami, które wcześniej niekoniecznie były przedmiotem wspólnych dyskusji. Praca nad Regulaminem była więc elementem „sieciovania bojem”.

„Pracownicy OWESów mówią mi, że teraz dużo łatwiej jest im zadzwonić do koleżanki czy kolegi z innego OWESu i porozmawiać o problemach, jest większa otwartość” – mówi Aleksandra Andrzejewska.

Dowodem na skuteczność tego sieciowania powinien być również fakt, że organizacje prowadzące ośrodki wsparcia w województwie wielkopolskim myślą obecnie o uspojnianiu innych elementów usług wsparcia, wspólnie występują do Instytucji Zarządzającej z zapytaniami, w znacznie większym stopniu niż wcześniej mają poczucie „grania do jednej bramki”.

Poczucie większej siły OWES

Wspólne występowanie do Instytucji Zarządzającej RPO, ministerstwa rozwoju lub wobec innych podmiotów i instytucji wiąże się również z uzyskanym, w dużej mierze w trakcie prac nad Regulaminem, poczuciem organizacji prowadzących ośrodki wsparcia, że jako sieć OWES posiadają większą siłę negocjacyjną niż jako pojedyncze organizacje.

„Prawda jest taka, że w poprzednim okresie programowania każda organizacja miała tyle możliwości i swobody działania, ile wynegocjowała sobie z DWEFS. Teraz byliśmy razem i mieliśmy lepszą sytuację negocjacyjną” – mówi Zbigniew Prałat.

Uspojnienie stanowiska, podzielenie się doświadczeniami, stworzenie wspólnej wizji, zmieniło tę sytuację i było elementem wzmocnienia sieci i budowania tożsamości wielkopolskich OWES jako instytucji działających wspólnie i na rzecz rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie.

Minimalizowanie błędów, maksymalizacja wsparcia |

Bardzo istotnym, praktycznym efektem wspólnego Regulaminu jest uspoźnienie doświadczenia OWESów związanego z udzielaniem dotacji, a w rezultacie - zwiąkszenie możliwości wymiany doświadczeń oraz rozmowy o problemach między OWESami. Zgodnie z informacjami, jakie autor opracowania otrzymał od pracującej w ROPS Aleksandry Andrzejewskiej, juź w trakcie funkcjonowania obecnego Regulaminu jedna z organizacji miała dość poważne problemy związane z dotacjami, groźące w niedalekiej perspektywie kłopotami rozliczeniowymi. ROPS zaproponował wówczas organizacji wsparcie w postaci szkolenia udzielonego przez OWES z innego subregionu. Takie rozwiązanie było możliwe i efektywne między innymi z tego powodu, że obie organizacje udzielały dotacji według tego samego Regulaminu, z wykorzystaniem tych samych dokumentów - załączników. Bez tej wspólnej bazy nie byłaby możliwa szybka i skuteczna interwencja - wymiana doświadczeń, identyfikacja problemów i ryzyk oraz znalezienie działań zaradczych.

Większe wzajemne zaufanie między OWES i ROPS |

Wreszcie - w kontekście pozytywnych efektów - wspomnieć należy, że na całym procesie zyskała nie tylko współpraca między OWESami, ale również ich kontakty z ROPSem w Poznaniu. Otwarcie, szczerowość i dialog przy omawianiu problemów przy jednoczesnym braku narzucania jednej konkretnej wizji rozwiązań związanych z dotacjami przez ROPS sprawiła, że obecnie te relacje uznać należy za wzorcowe, co przekłada się na jeszcze lepsze funkcjonowania instytucji wsparcia ekonomii społecznej w regionie.

Problemy i ryzyka

Mimo modelowej współpracy międzysektorowej oraz wśród samych organizacji prowadzących OWESy w województwie wielkopolskim, proces tworzenia wspólnego Regulaminu udzielania dotacji dla przedsiębiorców społecznych nie przebiegał całkowicie bezproblemowo.

Osoby biorące udział w procesie, z którymi mieliśmy możliwość porozmawiać, zwracały uwagę na szereg ryzyk i problemów, z którymi mieli do czynienia w trakcie tworzenia a potem wdrażania i aktualizowania Regulaminu. Wśród najważniejszych należy wymienić:

Partnerstwo wystawione na próbę |

Jak wielokrotnie w tym opracowaniu było wspomniane, jedną z istotnych cech opisywanego procesu jest działanie w partnerstwie OWESów

i ROPSu. Partnerstwo to zostało dość mocno przetestowane w trakcie przygotowywania Regulaminu. Tworzenie wspólnego tekstu zawsze wzbudza pytania o to, na ile tekst ma być efektem rzeczywiście wspólnej pracy, a na ile – zasadnicza praca ma być zadaniem jednej osoby, czy nawet jednej instytucji wiodącej, podczas gdy pozostali uczestnicy procesu pełnią jedynie funkcje redaktorów i recenzentów powstałego tekstu. O ile drugie rozwiązanie jest z reguły dużo bardziej efektywne kosztowo i czasowo, daje dużo gorsze efekty w kontekście partnerstwa: faktyczny autor może czuć się wyeksploatowany, a recenzenci nie uzyskają odpowiedniego poziomu współtworzenia i współwłasności tekstu. W przypadku opisywanego procesu zdecydowano się na rozwiązanie hybrydowe. Wprawdzie pierwsza wersja tekstu została stworzona przez jedną osobę, ale później nastąpiły bardzo głębokie konsultacje jego treści – w bezpośrednich spotkaniach i prowadzone zdalnie (mailowo). Praca nie zakończyła się również po zaakceptowaniu Regulaminu przez Instytucję Zarządzającą – partnerzy, uczestnicy sieci, spotykali się nadal i zgłaszali swoje uwagi do wdrażania regulaminu, omawiając dalej możliwe do wprowadzenia zmiany.

Nadmierna biurokracja, nadprodukcja dokumentów

Dużym wyzwaniem przy tworzeniu wspólnego dokumentu, który powinien uwzględniać możliwie największą liczbę scenariuszy i przewidywać dla nich ścieżki postępowania, jest nadprodukcja procedur owocująca dużą liczbą dokumentów oraz – często – trudnym do zrozumienia tekstem. Zgodnie z wypowiedziami niektórych uczestników procesu, przy tworzeniu wspólnego Regulaminu udzielania dotacji nie zawsze udało się uniknąć tego problemu. Regulamin ma blisko 50 stron i wzbogacony jest o blisko 30 załączników. Jest to z pewnością liczba, która bardzo utrudnia poruszanie się po Regulaminie osobom z grup docelowych zainteresowanych uzyskaniem dotacji.

„Muszę przyznać, że rzeczywiście język Regulaminu nie jest łatwy, nie jest to język dla każdego” – mówi Zbigniew Prałat.

Jeśli chodzi o pierwszy problem, można uznać, że rozbudowana struktura dokumentu jest ceną, jaką należy zapłacić za zwiększone poczucie bezpieczeństwa organizacji prowadzących ośrodki wsparcia. Dokument jest skomplikowany, bo próbuje dać odpowiedź na wszystkie przewidziane sytuacje i odpowiadać na wymagania formalne odnoszące się do przyznawania dotacji.

Z kolei mało przystępny dla przeciętnego czytelnika język dokumentu

związany jest nierozzerwalnie z praktyką prawno-urzędową charakterystyczną dla naszego kraju. Jest to niejako pochodna tego, w jaki sposób tworzone są inne dokumenty, do których musi odnosić się regulamin. Choć prawdopodobnie napisany łatwym językiem regulamin byłby znacznie prostszy do zrozumienia, raczej na pewno nie spełniałby odpowiednich norm prawnych.

„Prawdę mówiąc, jeśli patrzymy na te dokumenty z poprzedniego okresu programowania, to one były dużo mniej przejrzyste wtedy niż teraz. Myślę, że teraz są bardziej zrozumiałe” – mówi Aleksandra Andrzejewska.

Dodatkowa zaleta to ujednoczenie regulaminów, które sprawia, że wystarczy poznać jeden, by wiedzieć, jak wyglądają zasady przyznawania dotacji we wszystkich pozostałych OWES.

„Ponadto, prawie zawsze jest tak, że wszystko, co jest związane z tymi umowami – ich wytłumaczenie, składanie wniosku, podpisywanie umowy, załączniki – odbywa się w biurze OWES, siedzi przy tym doradca i tłumaczy” – mówi Zbigniew Prałat.

Biorąc to pod uwagę najistotniejsze jest, aby to pracownicy OWES nie mieli żadnych wątpliwości przy omawianiu Regulaminu i pracy z osobami korzystającymi z ich wsparcia. Ten warunek został spełniony dzięki temu, że – przynajmniej część z osób doradców OWES – była zaangażowana w tworzenie Regulaminu.

Wreszcie – pewnym sposobem na poradzenie sobie z ryzykiem małej przejrzystości Regulaminu – może być tworzenie graficznych prezentacji procedur (infografik), analogicznych do tych, które zaproponował Wielkopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Nadmierne ujednoczenie

Koncepcja wspólnego regulaminu może zostać zrozumiana, jako konieczność ujednoczenia wszystkich procedur związanych z przyznawaniem dotacji we wszystkich OWESach w danym regionie. To błędne podejście, które może generować liczne problemy, utrudniać przyjęcie i wdrożenie Regulaminu a ostatecznie uczynić go narzędziem przynoszącym więcej szkody niż pożytku. Nie ma powodu ukrywać, że OWESy, szczególnie te prowadzone przez organizacje o dużym doświadczeniu,

różnią się pod względem metod pracy. Próba całkowitego wyeliminowania tych różnic spotkać się może z oporem, zagrozić partnerstwu oraz w rezultacie – pogorszyć wyniki OWESu, który zmuszony do działań wbrew dotychczasowej praktyce, nie będzie pracował wystarczająco efektywnie. **Przykład Wielkopolski pokazuje, że uspojnienie regul dotyczących dotacji może wiązać się z poszanowaniem ważnych różnic.** Podczas prac nad wspólnym Regulaminem dochodziło do sytuacji, w których trzeba było wybrać pomiędzy różnymi funkcjonującymi modelami. W niektórych przypadkach udało się znaleźć wspólny mianownik.

„Paradoksalnie pomocne było w tym porozumienie i to, że wszystkie nasze organizacje mają duże poczucie własnej wartości. To są dojrzałe podmioty, nie musimy wygrywać każdej potyczki o najmniej istotny paragraf” – mówi Lidia Węsierska.

W innych przypadkach konieczne okazało się określenie spójności na tyle daleko posuniętej, na ile istniał konsensus i pozostawienie szczegółów do wewnętrznych rozstrzygnięć organizacji prowadzących OWES. Bardzo ważne okazuje się więc odnalezienie odpowiedniego balansu pomiędzy ujednoczeniem a elastycznością.

Ryzyko narzucenia rozwiązań

W sytuacji, gdy poza uczestnikami procesu mamy do czynienia z instytucją koordynującą, która ma inny status od pozostałych organizacji, różni się od nich funkcjonalnie, należy do innego sektora, ma inne umocowanie prawne i finansowe oraz inną kulturę organizacyjną rodzi się również ryzyko, że będzie taka instytucja próbowała narzucać określone, wygodne dla siebie rozwiązania. To ryzyko wzrasta jeszcze, gdy – jak w przypadku opisywanej praktyki – rolę koordynatora pełni instytucja publiczna, urząd (ROPS). Próba narzucenia konkretnych rozwiązań oznaczać będzie zmniejszenie poczucia współodpowiedzialności przez pozostałych członków procesu. Może też się okazać, że te rozwiązania będą wprawdzie zabezpieczały interesy czy potrzeby jednego z uczestników procesu, jednak w niewystarczający sposób ułatwią pracę pozostałym. Ostatecznie takie rozwiązanie jest przeciwnie skuteczne wobec budowania partnerstwa międzysektorowego – generuje więcej wzajemnych pretensji niż chęci współpracy i zaufania.

W przypadku Wielkopolski udało się tego uniknąć dzięki odpowiedzialnej postawie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej jako instytucji koordynującej cały proces wypracowywania wspólnego regulaminu.

ROPS czuł się koordynatorem procesu, ale nie chciał forsować swoich wizji, a wręcz był stosunkowo mało aktywny w zgłaszaniu propozycji.

Aleksandra Andrzejewska wspomina: „Miałam poczucie, że jest to przede wszystkim regulamin OWESów i to one powinny go wypracowywać, nic nie można im narzucać”.

Problemy na etapie wdrażania

Oczywiście żaden, choćby bardzo rozbudowany i najdłużej wypracowywany regulamin nie jest w stanie przewidzieć wszystkich problemów i wyzwań jakie wiązać się będą z tak złożoną i skomplikowaną materią, jaką jest udzielanie i rozliczanie, przez kilka instytucji równocześnie, dotacji dla przedsiębiorców społecznych. Tym bardziej, że w trakcie jego wdrażania i stosowania mogą zaistnieć czynniki zewnętrzne wobec procesu, niezależne od jego uczestników i na dodatek takie, które zmienią otoczenie formalno-prawne i uczynią poszczególne zapisy nieaktualnymi. Tak też oczywiście dzieje się w przypadku Regulaminu wypracowywanego w Wielkopolsce. Może to rodzić (tak jak w przypadku opisywanego procesu) nieporozumienia między współuczestnikami, wzajemne pretensje, a z drugiej strony poczucie frustracji i zniechęcenia. Trzeba być świadomym tego zagrożenia oraz tego, że w zasadzie nie da się go uniknąć. Pewnym antidotum będzie maksymalizacja – na etapie przygotowywania, a następnie ewaluacji i wprowadzania zmian – poziomu współprodukcji, a co za tym idzie współposiadania procesu i współodpowiedzialności za niego. Dużo trudniej jest mieć pretensje o określone zapisy w Regulaminie i wynikające z tego konsekwencje, jeśli zapisy te są efektem rzeczywiście wspólnej pracy poprzedzonej długą dyskusją i zakończoną niewymuszonym konsensusem, niż wówczas, gdy stworzone zostały przez zewnętrzny wobec danej organizacji podmiot przy niewielkim poziomie partycypacji i konsultacji. W przypadku opisywanego procesu świadomość współtworzenia Regulaminu jest dość mocno zakorzeniona wśród większości organizacji, dlatego problemy w porozumieniu między partnerami nie przeradzają się w głębokie, nieusuwalne konflikty.

Czynniki sukcesu

Ze względu na liczne uwarunkowania charakterystyczne dla województwa wielkopolskiego i wypracowywanego tam od wielu lat modelu współpracy międzysektorowej – jest z pewnością nietrywne do wdrożenia

w innych regionach. Złożoność tej sytuacji dobrze prezentują zebrane na podstawie rozmów z uczestnikami procesu **czynniki sukcesu dobrej praktyki**:

Ugruntowana współpraca międzysektorowa

Najważniejszym, podkreślanym przez wszystkich uczestników procesu, z którymi mieliśmy okazję rozmawiać przygotowując opracowanie, czynnikiem sukcesu przy tworzeniu wspólnego Regulaminu była ugruntowana, długotrwała, przetestowana współpraca między organizacjami prowadzącymi ośrodki wsparcia i Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Poznaniu. To ta współpraca pozwoliła wierzyć od początku w sensowność zaproponowanego rozwiązania, to ona tworzyła warunki do pracy nad dokumentem i dała przestrzeń do otwartej i opartej na wzajemnym zaufaniu dyskusji.

Umocowanie instytucjonalne

O ile długie doświadczenie współpracy jest zasobem „miękkim”, trudnym do szybkiej i bezpośredniej replikacji, wymagającym długiej, uważnej pracy, o tyle są pewne narzędzia „twarde”, które takiej współpracy mogą pomóc, wzmacniając jednocześnie oparte na współpracy projekty – w tym przypadku tworzenie wspólnego Regulaminu. Takim narzędziem jest różnego rodzaju „umocowanie instytucjonalne”. Omawiana dobra praktyka korzysta z tego umocowania na kilku poziomach.

Po pierwsze - sama współpraca organizacji prowadzących OWESy i RO-PSu jest elementem i jest wmontowana w omawiany wcześniej projekt innowacyjny finansowany z EFS. To tam docierała się współpraca, która zaowocowała powołaniem grupy ds. OWES, a potem pracami nad uspołecznieniem usług ośrodków wsparcia.

Po drugie - ważnym, wpływającym pozytywnie na współpracę organizacji prowadzącej OWES oraz pozbycie się przez nie podejścia „konkurencyjnego” było uzgodnienie podziału subregionów między poszczególne ośrodki wsparcia. Zbudowało to trwałą podstawę do nieskrępowanej, nieobarczonej lękiem o „nadmierne otwarcie” wymiany doświadczeń.

Po trzecie - czymś co dało ostateczny impuls do współpracy przy tworzeniu Regulaminu było porozumienie - Umowa o współpracy, która jednoznacznie wskazywała na konieczność stworzenia minimalnych wspólnych standardów regulaminów wsparcia. Umowa i zapowiedź tego rozwiązania popierana była ponadto przez DW EFS Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

Każdy z powyższych elementów może być na swój sposób replikowany w innych regionach Polski, choć należy pamiętać, że w przy-

padku województwa wielkopolskiego były one raczej efektem (a następnie wzmocnieniem) dobrych kontaktów międzysektorowych, niż ich katalizatorem. Wprowadzenie podobnych rozwiązań instytucjonalnych bez ich uzgodnienia z istotnymi aktorami na regionalnym rynku może przynieść efekt odwrotny od zamierzonego – w miejsce otwarcia i współpracy może pojawić się nieufność i wrogość.

Zaangażowanie ROPS i duża wiedza na temat ekonomii społecznej

Skoro mowa o sile instytucji, nie sposób pominąć ważnego czynnika sukcesu, jakim jest zaangażowanie ROPS w Poznaniu w rozwój regionalnej ekonomii społecznej. W ROPS od 2011 roku działa zespół zajmujący się ekonomią społeczną, który obecnie liczy pięć osób. ROPS zleca wykonywanie badań, raportów, ewaluacji dotyczących regionalnej ekonomii społecznej i korzysta z uzyskanej wiedzy przy projektowaniu efektywnych rozwiązań (w tym przy tworzeniu omawianego w tym opracowaniu *Regulaminu*). Jednocześnie zespół ds. ekonomii społecznej, pełniąc rolę koordynatora celowo unika pełnienia roli lidera – nie chce narzucać swojej wizji tam, gdzie jest miejsce na decyzje biorących udział w procesie organizacji.

„Od samego początku my, w Poznaniu, mamy takie podejście: jeżeli w regionie działają doświadczone organizacje, rolę ROPS jest im zaufać i uszanować ich autonomię” – mówi Aleksandra Andrzejewska.

Warto jednak podkreślić, że takie podejście nie jest gotowe do natychmiastowego replikowania w innych regionach metodą jeden do jednego. Wymaga dużej dojrzałości instytucjonalnej oraz wiedzy i doświadczenia pracowników. Jest to jednak inwestycja, którą – jak pokazuje omawiany przykład – zwraca się pod postacią dobrze programowanej i skutecznej ekonomii społecznej.

Doświadczenie organizacji prowadzących Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej

Kolejnym bardzo istotnym czynnikiem sukcesu charakteryzującym Wielkopolskę jest związany z zaangażowanymi w omawiany proces aktorami. Chodzi mianowicie o doświadczenie organizacji prowadzących ośrodki wsparcia. Należy rozważać je w kilku wymiarach:

Po pierwsze - organizacje te zajmują się wsparciem podmiotów ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych i przedsiębiorców

społecznych od wielu lat, niekiedy dłużej niż obecność środków z Europejskiego Funduszu Społecznego na polskim rynku.

Po drugie - doświadczenie to jest nie tylko wieloletnie, ale i zróżnicowane pod względem typów organizacji wspieranych przez uczestników procesu i grup docelowych, do których kierują swoje usługi – jedne specjalizują się w spółdzielniach socjalnych, inne w ekonomizacji organizacji pozarządowych, kolejne pracują z podmiotami reintegracyjnymi takimi jak Centra Integracji Społecznej i Kluby Integracji Społecznej, są również OWESy z dużym doświadczeniem we wspieraniu spółek z o.o. powołanych do realizacji celów społecznych (*non profit*).

Po trzecie - doświadczenie przynajmniej części organizacji wykracza poza granice regionu, a czasami również kraju (prowadzą działalność w oparciu o współpracę ponadnarodową, w tym adoptują zagraniczne rozwiązania do polskich realiów związanych z funkcjonowaniem sektora ekonomii społecznej).

Duże, wieloletnie i zróżnicowane, na wielu poziomach, doświadczenie uczestników procesu jest czynnikiem, który pozwolił wejść bardzo głęboko w proces identyfikowania problemów koniecznych do zaadresowania w trakcie przygotowywania Regulaminu i testowania go.

O ile Wielkopolska pod tym względem wydaje się rzeczywiście jednym z najbardziej wyjątkowych województw, o tyle oczywiste jest, że w każdym województwie istnieją organizacje, których doświadczenie może być wzbogacające dla procesu. Zadaniem dla koordynatora prac nad wspólnym Regulaminem byłoby w tym przypadku zadbanie o to, by doświadczenie to zostało dostrzeżone i dokooptowane (ważna więc jest tu znajomość podmiotów, instytucji biorących udział w tym procesie).

Wola współpracy

Warunkiem bardzo istotnym dla powodzenia podobnego procesu jest również współpraca z Instytucją Zarządzającą RPO. To ona ostatecznie przyjmuje lub nie propozycję regulaminu i jego załączników. W omawianym procesie dobra współpraca między ROPS i Departamentem Wdrażania EFS Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, chęć wymiany propozycji i doświadczeń między tymi dwoma instytucjami była jedną z zachęt, które skłoniły OWESy do przedstawienia propozycji uspołnieniu regulaminu. Reakcja DW EFS na ten pomysł była pozytywna, co zaowocowało sukcesem.

Na co warto zwrócić uwagę – podpowiedzi dla naśladowców

Mimo że, jak pokazuje lista czynników sukcesu, replikacja procesu tworzenia i wdrażania wspólnego dla wszystkich OWES w regionie *Regulaminu przyznawania dotacji dla przedsiębiorców społecznych* jest zadaniem bardzo trudnym. Nie znaczy to jednak, że nie jest niemożliwa. W związku z tym warto zebrać w jednym miejscu najważniejsze uwarunkowania, na jakie warto zwrócić uwagę przy replikowaniu rozwiązania.

Regulamin nie jest wartością samą w sobie

Bardzo ważnym warunkiem powodzenia procesu wydaje się być zaakceptowanie faktu, że wspólny Regulamin jest nie tyle celem samym w sobie, co uwieńczeniem bardzo istotnego procesu międzysektorowej współpracy i narzędziem jej dalszego pogłębiania, a przede wszystkim użytkowania przez kilka podmiotów przyznających dotacje. Wspólny Regulamin mógłby być narzucony przez jeden OWES lub przez instytucję zewnętrzną wobec ośrodków wsparcia, ale to nie dałoby tych pozytywnych rezultatów, o których była mowa w opracowaniu.

Wspólny regulamin jest jednym z elementów uspoźniania systemu

Regulamin jest jednocześnie tylko jednym z fragmentów większej całości, systemu zróżnicowanych i mających odmienne doświadczenia

i częściowo metody organizacji świadczących coraz bardziej uspołnione, komplementarne usługi wsparcia. W omawianym przypadku regulamin był pierwszym etapem szeroko rozumianego uspołniania usług wsparcia ekonomii społecznej w regionie ze względu na jego duże skomplikowanie i znaczenie dla całości wsparcia. Jednocześnie można sobie jednak wyobrazić, że uspołnianie to zacznie się od innego elementu – na przykład monitoringu, ścieżki szkoleniowej, reguł budowania partnerstw lokalnych – w zależności od regionalnych uwarunkowań i zapotrzebowania uczestników procesu.

Wspólny Regulamin uzgodniony z Instytucją Zarządzającą

W przypadku omawianego procesu jednym z czynników sukcesu było porozumienie między OWESami i ROPS oraz uzgodnione go z DW EFS zawierające zapowiedź wspólnego Regulaminu (czy – raczej – regulaminów zawierających minimalne wspólne standardy). Jeżeli w regionie jest gotowość do pracy nad wspólnym regulaminem, należy rozważyć takie rozwiązanie, które nie tylko wzmacnia motywację, ale również otwiera drogę do dalszej, pogłębionej współpracy między ośrodkami wsparcia, regionalnym koordynatorem ekonomii społecznej jakim jest ROPS i Instytucją Zarządzającą RPO, która nadzoruje formalnie realizację projektów w ramach, których jest finansowany system wsparcia ekonomii społecznej w województwie.

Balans pomiędzy spójnością a elastycznością

Jak to już zostało wspomniane, przy tworzeniu wspólnego regulaminu uczestnicy procesu nie powinni kierować się zasadą uspołniania wszystkiego na siłę. Zachowanie autonomii organizacji tam gdzie jest to niezbędne, przy jednoczesnym ujednoczeniu zasad tam, gdzie się da – jest najlepszym rozwiązaniem, które jednocześnie jest probierzem dojrzałości uczestników procesu.

Współodpowiedzialność i współposiadanie

Wspólna praca nad regulaminem (czy jakimkolwiek innym elementem systemu wsparcia podmiotów ekonomii społecznej) to nie tylko oszczędności czasowe i finansowe, ale również droga do sytuacji, w której system ten jest budowany od dołu. Przez to zwiększa się wśród uczestników procesu poczucie, że są współodpowiedzialni za stworzone razem rozwiązania, co – siłą rzeczy – wzmacnia zarówno organizacje jak i system i jest jednym z elementów zapewniających większą efektywność. Współodpowiedzialność i współposiadanie jest pewnym wyzwaniem w sytuacji, w której organizacji prowadzących w danym momencie OWESy jest mniej niż organizacji zainteresowanych współpracą i – co

z tym związane – organizacje te zmieniają się z projektu na projekt. Jest to ważne zadanie dla koordynatora procesu, który musi zadbać o włączenie tych organizacji, które w danym momencie mogą nie wydawać się zainteresowane. W przypadku Wielkopolski Fundacja AKME, która ostatecznie nie uzyskała niezbędnej akredytacji jako OWES i nie realizuje projektu w ramach poddziałania 7.3.2 RPO (a co za tym idzie nie korzysta ze wspólnego regulaminu), również uczestniczyła w pracach nad stworzeniem Regulaminu a także w dyskusjach nad jego zmianami.

Otwartość owocuje

Podkreślaną przez uczestników procesu wartością dodaną, która towarzyszyła tworzeniu Regulaminu były większa otwartość organizacji i skłonność do dzielenia się również złymi doświadczeniami.

„Wcześniej ta współpraca istniała, ale jednak podejście było takie, że dzieliły się organizacje dobrymi praktykami, a niewiele chciały mówić o problemach. Teraz już wiedzą, że mogą powiedzieć sobie dużo więcej, to dużo pomaga” – mówi Aleksandra Andrzejewska.

Praca nad Regulaminem, a wcześniej – minimalizacja podejścia konkurencyjnego, między innymi przez uzgodnienie podziału subregionów - dała organizacjom prowadzącym OWES możliwość opowiadania również o swoich porażkach, dzieleniem się niepowodzeniami, ale i rozmowami o środkach zaradczych – a to w rezultacie wzmocniło je jako sieć. Tworzenie warunków do otwartości przynosi pozytywne owoce pod postacią głębszej i trwałej współpracy.

Nie da się przewidzieć wszystkiego

Mimo dużej otwartości doświadczonych i ściśle ze sobą współpracujących organizacji prowadzących OWESy, oczywistym jest, że w trakcie tworzenia wspólnego Regulaminu nie da się przewidzieć wszystkich możliwych wyzwań i problemów.

Nawet najlepiej opracowany Regulamin nie jest w stanie zapobiec sytuacjom konfliktowym lub wątpliwościom interpretacyjnym. Warto być na to przygotowanym i czujnym. Uświadomienie sobie tego, nie tylko pozwoli zminimalizować frustrację, ale również pozwoli ograniczyć nadprodukcję dokumentów. Po raz kolejny z pomocą przychodzi umiejętność znalezienia odpowiedniego balansu – tym razem między potrzebą regulacji i otwarciem na zmiany. Bardzo ważne jest również zaprojektowanie zespołu pracującego nad wspólnym Regulaminem

w taki sposób, by uwzględnił on potrzeby bieżącej ewaluacji wdrażania projektu i jego korekt w związku ze zmieniającymi się i nowymi uwarunkowaniami.

Wersja Regulaminu dla klientów

Ponieważ określonego stopnia komplikacji Regulaminu nie da się uniknąć w istniejących ramach formalno-prawnych warto zastanowić się nad przygotowaniem opisu procedur zawartych w Regulaminie w sposób dostępny dla wszystkich ewentualnych klientów – uproszczone omówienie, wersja graficzna (infografiki), zestaw pytań i odpowiedzi. Wszystko, co uczyni dokument przystępnym dla każdego potencjalnego klienta i łatwiejszym do objaśnienia przez doradcę. Jest to bardzo ważne z punktu widzenia powodzenia przyznania i rozliczania dotacji. Warto przyrzeć się temu, jak z problemem próbował sobie poradzić Wielkopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej¹⁵ i szukać podobnych rozwiązań.

Miejsce	Poznań, województwo wielkopolskie
Czas (okres)	jesień 2015 z późniejszymi aktualizacjami do 2017 roku
Kontakt	(aktualny na: 15.12.2017) Aleksandra Andrzejewska, Specjalista ds. działań systemowych/koordynator projektu, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu ul. Nowowiejskiego 11, 61-731 Poznań, tel. 61 856 73 43 aleksandra.andrzejewska@rops.poznan.pl

15 <http://woes.pl/dotacje/wsparcie-dla-nowych/>

Regulamin obowiązujący od 1 lutego 2017 r. uwzględniający zapisy *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014 – 2020 (obowiązujących od dnia 24.10.2016 do 08.01.2018 r.)*

Regulamin udzielania bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne

Regulamin udzielania bezzwrotnego wsparcia finansowego na tworzenie nowych miejsc pracy w nowo utworzonych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem ich przekształcenia w przedsiębiorstwo społeczne, zwany dalej Regulaminem, określa szczegółowe zasady udzielania wsparcia finansowego (dotacji) uprawnionym podmiotom, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego oraz wytycznymi horyzontalnymi.

Regulamin określa m.in. typy przedsięwzięć, na które będą przyznawane dotacje, grupę docelową, zakres podstawowych dokumentów niezbędnych na etapie przyznawania dotacji, zasady ubiegania się o bezzwrotne wsparcie finansowe oraz procedurę odwoławczą.

§ 1 Słownik pojęć

1. Podmiot ekonomii społecznej (PES):

- a) przedsiębiorstwo społeczne, w tym spółdzielnia socjalna, o której mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. Nr 94, poz. 651, z późn. zm.);
- b) podmiot reintegracyjny, realizujący usługi reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym:
 - CIS i KIS;
 - ZAZ i WTZ, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- c) organizacja pozarządowa lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 239 z późn. zm.);
- d) podmiot sfery gospodarczej utworzony w związku z realizacją celu społecznego bądź dla którego leżący we wspólnym interesie cel społeczny jest racją bytu działalności komercyjnej. Grupę tę można podzielić na następujące podgrupy:
 - organizacje pozarządowe, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie prowadzące działalność gospodarczą, z której zyski wspierają realizację celów statutowych;
 - spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie tj. spółdzielnie pracy, inwalidów i niewidomych, działające w oparciu o ustawę z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2016 r. poz. 21, z późn. zm.);
 - spółki non-profit, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, o ile udział sektora publicznego w spółce wynosi nie więcej niż 50%.

2. Przedsiębiorstwo społeczne – podmiot, który spełnia łącznie poniższe warunki:

- a) jest podmiotem wyodrębnionym pod względem organizacyjnym i rachunkowym, prowadzącym działalność gospodarczą zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym lub działalność oświatową w rozumieniu art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, lub działalność kulturalną w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012 r. poz. 406, z późn. zm.), której celem jest:
 - i. integracja społeczna i zawodowa określonych kategorii osób wyrażona poziomem zatrudnienia tych osób:

1. zatrudnienie co najmniej 50%:
 - osób bezrobotnych lub
 - osób z niepełnosprawnościami, lub
 - osób, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, lub
 - osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych, lub
 2. zatrudnienie co najmniej 30% osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub osób z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- ii. lub realizacja usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej, usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3 zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157) lub usług wychowania przedszkolnego w przedszkolach lub w innych formach wychowania przedszkolnego zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, przy jednoczesnej realizacji integracji społecznej i zawodowej osób, o których mowa w ppkt i, wyrażonej zatrudnieniem tych osób na poziomie co najmniej 30%;
- b) jest podmiotem, który nie dystrybuuje zysku lub nadwyżki bilansowej pomiędzy udziałowców, akcjonariuszy lub pracowników, ale przeznaczają go na wzmocnienie potencjału przedsiębiorstwa jako kapitał niepodzielny oraz w określonej części na reintegrację zawodową i społeczną lub na działalność pożytku publicznego prowadzoną na rzecz społeczności lokalnej, w której działa przedsiębiorstwo;
 - c) jest zarządzany na zasadach demokratycznych, co oznacza, że struktura zarządzania przedsiębiorstwami społecznymi lub ich struktura własnościowa opiera się na współzarządzaniu w przypadku spółdzielni, akcjonariacie pracowniczym lub zasadach partycypacji pracowników, co podmiot określa w swoim statucie lub innym dokumencie założycielskim;
 - d) wynagrodzenia kadry zarządzającej są ograniczone limitami tj. nie przekraczają wartości, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
 - e) zatrudnia w oparciu o umowę o pracę, spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną co najmniej trzy osoby, przy zachowaniu proporcji zatrudnienia określonych w lit. a.

Definicja przedsiębiorstwa społecznego wskazana w niniejszym Regulaminie tożsama jest z definicją wskazaną w rozdziale 3 pkt. 26 Wytucznych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.

3. Zakres podmiotowy wsparcia:

- 1) Bezwrotne wsparcie finansowe (dotacje) na utworzenie nowych miejsc pracy w nowo utworzonym przedsiębiorstwie społecznym, istniejącym przedsiębiorstwie społecznym, bądź w podmiocie ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tego podmiotu w przedsiębiorstwo społeczne, może zostać przyznane, jeżeli stworzenie nowych miejsc pracy dotyczy **poniżej wskazanych osób**:
 - a) osób bezrobotnych, które są najbardziej oddalone od rynku pracy to jest takich, które oprócz bezrobocia doświadczają wykluczenia społecznego na podstawie innych przesłanek wykluczających, wskazanych w definicji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, określonej w Wytucznych lub
 - b) osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych, które doświadczają wykluczenia społecznego na podstawie co najmniej jednej przesłanki wykluczającej, wskazanych w definicji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
- 2) Nie jest możliwe przyznanie dotacji na stworzenie miejsca pracy dla osób, które wykonują pracę na podstawie umowy o pracę, spółdzielczej umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej,

lub prowadzą działalność gospodarczą w momencie złożenia wniosku o przyznanie dotacji z wyjątkiem:

- c) osób ubogich pracujących – takich, które wykonują pracę, za którą otrzymują wynagrodzenie i jednocześnie są uprawnione do korzystania z pomocy społecznej na podstawie przesłanki ubóstwo, tj. której dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji społecznej lub
 - d) osób z niepełnosprawnością zatrudnionych w Zakładzie Aktywności Zawodowej, lub
 - e) osób, o których mowa w pkt 1 lit. b.
- 3) Realizator w ramach projektu wspiera osoby najbardziej oddalone od rynku pracy, w tym w szczególności osoby bezrobotne dla których ustalono III profil pomocy, o którym mowa u ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 645 z późn. zm.). Realizator monitoruje ilość miejsc pracy stworzonych w ramach projektu dla wyżej wymienionych osób.
- 4) **Osoby bezrobotne** – osoby bezrobotne w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020, tj.

osoby pozostające bez pracy, gotowe do podjęcia pracy i aktywnie poszukujące zatrudnienia. Niezależnie od spełnienia powyższych przesłanek, zarejestrowani bezrobotni są zaliczani do osób bezrobotnych. Osobami bezrobotnymi są zarówno osoby bezrobotne w rozumieniu Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, jak i osoby zarejestrowane jako bezrobotne. Definicja nie uwzględnia studentów studiów stacjonarnych, nawet jeśli spełniają powyższe kryteria. Osoby kwalifikujące się do urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego, które są bezrobotne w rozumieniu niniejszej definicji (nie pobierają świadczeń z tytułu urlopu), są również osobami bezrobotnymi (taka sytuacja ma miejsce w momencie gdy np. osoba bezrobotna urodziła dziecko, niemniej w związku z tym, iż jest niezatrudniona nie pobiera od pracodawcy świadczeń z tytułu urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego. W związku z tym, należy ją traktować jako osobę bezrobotną).

- 5) **Osoby, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych** - osoby do 30. roku życia oraz po ukończeniu 50. roku życia, posiadające status osoby poszukującej pracy, bez zatrudnienia w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
- 6) **Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym:**
- a. osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
 - b. osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
 - c. osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
 - d. osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, tj. osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375)
 - e. rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z rodziców lub opiekunów nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością;
 - f. osoby, dla których ustalono III profil pomocy, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004

r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.);

- g. osoby niesamodzielne;
- h. osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytucznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;
- i. osoby odbywające kary pozbawienia wolności;
- j. osoby korzystające z PO PŻ.

4. Nowe miejsce pracy w nowo utworzonym przedsiębiorstwie społecznym:

Poprzez nowe miejsce pracy w nowo utworzonym przedsiębiorstwie społecznym na potrzeby niniejszego działania (§ 3 ust. 1 lit. a i c) rozumie się miejsce pracy zajmowane przez osobę, o której mowa w ust. 3, na podstawie umowy o pracę, spółdzielczej umowy o pracę lub umowy cywilno – prawnej, istniejące nieprzerwanie co najmniej przez minimum 12 miesięcy od dnia przyznania dotacji lub utworzenia nowego stanowiska pracy, o ile ten termin jest późniejszy niż termin przyznania dotacji, a w przypadku przedłużenia wsparcia pomostowego w formie finansowej powyżej 6 miesięcy lub przyznania wyłącznie wsparcia pomostowego w formie finansowej (bez dotacji) – co najmniej 6 miesięcy od zakończenia wsparcia pomostowego w formie finansowej. W tym czasie zakończenie stosunku pracy z osobą zatrudnioną na nowo utworzonym miejscu pracy może nastąpić wyłącznie z przyczyn leżących po stronie pracownika

5. Nowe miejsce pracy w istniejącym przedsiębiorstwie społecznym:

Poprzez nowe miejsce pracy w istniejącym przedsiębiorstwie społecznym (definicja – ust. 5) na potrzeby niniejszego działania (§ 3 ust. 1 lit. b) rozumie się miejsce pracy zajmowane przez osobę, o której mowa w ust. 3, na podstawie umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu, spółdzielczej umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu lub na podstawie umowy cywilno – prawnej z wymiarem czasu pracy odpowiadającym miesięcznemu wymiarowi godzinowemu pełnego etatu oraz co najmniej minimalnym wynagrodzeniem za pracę ustalonym na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, istniejące nieprzerwanie co najmniej przez minimum 12 miesięcy w przedsiębiorstwie społecznym od dnia przyznania dotacji lub utworzenia nowego stanowiska pracy, o ile ten termin jest późniejszy niż termin przyznania dotacji, a w przypadku przedłużenia wsparcia pomostowego w formie finansowej powyżej 6 miesięcy lub przyznania wyłącznie wsparcia pomostowego w formie finansowej (bez dotacji) – co najmniej 6 miesięcy od zakończenia wsparcia pomostowego w formie finansowej. W tym czasie zakończenie stosunku pracy z osobą zatrudnioną na nowo utworzonym miejscu pracy może nastąpić wyłącznie z przyczyn leżących po stronie pracownika.

6. Istniejące przedsiębiorstwo społeczne – za istniejące przedsiębiorstwo społeczne uznaje się:

- a) w przypadku podmiotów utworzonych poza projektem OWES lub w projekcie OWES, ale bez uzyskiwania dotacji lub wsparcia pomostowego w formie finansowej – podmiot, który w momencie przystąpienia do projektu spełnia cechy przedsiębiorstwa społecznego lub
- b) w przypadku podmiotów utworzonych w ramach projektu OWES przy wykorzystaniu dotacji lub wsparcia pomostowego w formie finansowej - podmiot, który spełnia cechy przedsiębiorstwa społecznego i zakończył korzystanie ze wsparcia pomostowego w formie finansowej.

7. Beneficjent pomocy:

Podmiot ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstwo społeczne, który otrzymał decyzję o udzieleniu bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne i z którym Realizator zawarł Umowę o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne i/lub zawarł Umowę o udzielenie wsparcia pomostowego (usługi towarzyszące).

8. Uczestnik projektu:

Poprzez uczestnika projektu na potrzeby niniejszego działania rozumie się:

- a) Osoby fizyczne bądź osoby prawne tworzące grupę inicjatywną, zainteresowane utworzeniem nowego przedsiębiorstwa społecznego i utworzeniem w jego ramach nowych miejsc pracy dla osób wskazanych w § 1 ust. 3;

- b) Podmiot ekonomii społecznej zainteresowany przekształceniem w przedsiębiorstwo społeczne i utworzeniem w jego ramach nowych miejsc pracy dla osób wskazanych w § 1 ust. 3;
- c) przedsiębiorstwo społeczne zainteresowane utworzeniem nowych miejsc pracy dla osób wskazanych w § 1 ust. 3.

9. Grupa inicjatywna:

Poprzez grupę inicjatywną na potrzeby niniejszego działania rozumie się uczestników projektu (osoby fizyczne bądź prawne), które w toku wsparcia Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej wypracowują założenia co do utworzenia przedsiębiorstwa społecznego (utworzenie przedsiębiorstwa społecznego).

10. Dotacja:

Bezwrotnie wsparcie finansowe na utworzenie nowego miejsca pracy w nowym lub istniejącym przedsiębiorstwie społecznym bądź w podmiocie ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tego podmiotu w przedsiębiorstwo społeczne.

11. Wsparcie pomostowe:

Usługi towarzyszące przyznawaniu dotacji polegają na:

- a) podnoszeniu wiedzy i rozwijaniu umiejętności potrzebnych do założenia, prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa społecznego, w szczególności związanych ze sferą ekonomiczną funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego; wsparcie to jest dostosowane do potrzeb założycieli przedsiębiorstwa i samego przedsiębiorstwa społecznego;
- b) dostarczaniu i rozwijaniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym (adekwatnie do potrzeb i roli danej osoby w przedsiębiorstwie społecznym) – fakultatywnie dla poszczególnych przedsiębiorstw społecznych, w zależności od ich indywidualnych potrzeb;
- c) pomocy w uzyskaniu stabilności funkcjonowania i przygotowaniu do w pełni samodzielnego funkcjonowania. Przedsiębiorstwom społecznym jest oferowane wsparcie pomostowe w formie finansowej lub w formie zindywidualizowanych usług, o których mowa w lit. a. Zakres i intensywność wsparcia pomostowego oraz okres jego świadczenia, a także jego wysokość, w przypadku wsparcia finansowego, są dostosowane do indywidualnych potrzeb przedsiębiorstwa społecznego. Wsparcie pomostowe w formie finansowej:
 - jest świadczone przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy od dnia przyznania dotacji lub utworzenia stanowiska pracy, o ile termin utworzenia miejsca pracy jest późniejszy niż termin przyznania dotacji, może być przedłużone nie dłużej jednak niż do 12 miesięcy, z zachowaniem łącznie poniżej wskazanych zasad trwałości:
 - zapewnienia trwałości utworzonych miejsc pracy. Okres trwałości wynosi co najmniej 12 miesięcy, od dnia przyznania dotacji lub utworzenia stanowiska pracy, o ile termin utworzenia miejsca pracy jest późniejszy niż termin przyznania dotacji, a w przypadku przedłużenia wsparcia pomostowego w formie finansowej powyżej 6 miesięcy lub przyznania wyłącznie wsparcia pomostowego w formie finansowej (bez dotacji) – co najmniej 6 miesięcy od zakończenia wsparcia pomostowego w formie finansowej. W tym czasie zakończenie stosunku pracy z osobą zatrudnioną na nowo utworzonym miejscu pracy może nastąpić wyłącznie z przyczyn leżących po stronie pracownika oraz
 - zapewnienia trwałości przedsiębiorstwa społecznego tj. spełnienie łącznie wszystkich cech przedsiębiorstwa społecznego, o których mowa w rozdziale 3 pkt 26 Wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju regionalnego na lata 2014 – 2020, przez okres, o którym mowa w pkt powyżej;
 - jest przyznawane miesięcznie w wysokości niezbędnej do sfinansowania podstawowych kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego, jednak nie większej niż zwielokrotniona o liczbę utworzonych miejsc pracy kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę w rozumieniu przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę;
 - przysługuje wyłącznie na miejsce pracy utworzone w oparciu o stosunek pracy powstały na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę. Wsparcie pomostowe w formie zindywidualizowanych usług jest ukierunkowane w szczególności na wzmocnienie kompetencji biznesowych przedsiębiorstwa.

12. Ośrodek wsparcia ekonomii społecznej (OWES):

Podmiot lub partnerstwo posiadający akredytację, świadczący komplementarnie pakiet usług wsparcia ekonomii społecznej wskazanych w KPRES.

13. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES):

Program rozwoju przyjęty uchwałą nr 164 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r. w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej” (M. P. poz. 811), określający cele i kierunki polityki publicznej w obszarze włączenia społecznego oraz wspierania rozwoju ekonomii społecznej w latach 2014 – 2020.

14. Subregion

Poniżej wymienione powiaty województwa wielkopolskiego:

- a)
- b)
- c)
- d)

15. Projekt:

Projekt pod nazwą realizowany w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020 Oś Priorytetowa 7 Włączenie społeczne Działanie 7.3 Ekonomia społeczna Poddziałanie 7.3.2 Ekonomia społeczna – projekty konkursowe, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Numer projektu:

Strona internetowa projektu:

Adres mailowy do kontaktu w sprawie projektu:

16. Realizator (Operator wsparcia finansowego):

Podmiot lub partnerstwo pod nazwą z siedzibą w, **realizujący projekt** i jednocześnie prowadzący Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Wysokiej Jakości dla subregionu (OWES) – posiadający zaświadczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej numer z dnia 2016 roku.

Adres Realizatora:

Numer telefonu Realizatora:

§ 2

Cel działania

1. Regulamin określa zasady udzielania przez Realizatora w ramach projektu **bezwrotnego wsparcia finansowego** (dotacji) dla osób o których mowa w § 1 ust. 3 pkt 1, z uwzględnieniem § 1 ust. 3 pkt 2:

- a) poprzez **tworzenie nowych przedsiębiorstw społecznych;**
- b) tworzenie nowych miejsc pracy w **istniejących przedsiębiorstwach społecznych;**
- c) tworzenie nowych miejsc pracy w PES, **wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwa społeczne.**

oraz **usług towarzyszących przyznawaniu dotacji**, polegających na:

- a) podnoszeniu wiedzy i rozwijaniu umiejętności potrzebnych do założenia, prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa społecznego, w szczególności związanych ze sferą ekonomiczną funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego; wsparcie to jest dostosowane do potrzeb założycieli przedsiębiorstwa i samego przedsiębiorstwa społecznego;
- b) dostarczaniu i rozwijaniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym (adekwatnie do potrzeb i roli danej osoby w przedsiębiorstwie społecznym) – fakultatywnie dla poszczególnych przedsiębiorstw społecznych, w zależności od ich indywidualnych potrzeb;
- c) pomocy w uzyskaniu stabilności funkcjonowania i przygotowaniu do w pełni samodzielnego funkcjonowania. Przedsiębiorstwom społecznym jest oferowane wsparcie pomostowe w formie finansowej lub w formie zindywidualizowanych usług, o których mowa w lit. a. Zakres i intensywność wsparcia pomostowego oraz okres jego świadczenia, a także jego wysokość, w przypadku wsparcia finansowego, są dostosowane do indywidualnych potrzeb przedsiębiorstwa społecznego.

- Szczegółowy zakres wsparcia pomostowego reguluje § 9 i 10 Regulaminu;
2. W ramach niniejszego działania zakłada się tworzenie nowych miejsc pracy i nowych przedsiębiorstw społecznych w szczególności w kluczowych sferach rozwojowych wskazanych w Działaniu I.4 Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej przyjętego Uchwałą Rady Ministrów nr 164 z dnia 12 sierpnia 2014 roku, tj. zrównoważony rozwój, solidarność pokoleń, polityka rodzinna, turystyka społeczna, budownictwo społeczne, lokalne produkty kulturowe oraz w kierunkach rozwoju określonych w strategii rozwoju województwa i w regionalnym programie rozwoju ekonomii społecznej.
 3. W wyniku przekształcenia podmiotu ekonomii społecznej w przedsiębiorstwo społeczne zmianie ulega status podmiotu ekonomii społecznej, tj. powstaje nowe przedsiębiorstwo społeczne (posiadające numer KRS, NIP oraz REGON przekształcanego podmiotu ekonomii społecznej. W takim wypadku stosuje się odpowiednio zapisy Regulaminu dotyczące tworzenia nowych przedsiębiorstw społecznych).
 4. Realizator **monitoruje status oraz sytuację przedsiębiorstwa społecznego** (w tym w szczególności sytuację finansową oraz trwałość i poziom zatrudnienia w przedsiębiorstwie społecznym) zgodnie z celem niniejszego działania, niniejszym Regulaminem, Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej, Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 Standardami Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej, stanowiącymi załącznik do Uchwały Komitetu Akredytacyjnego nr 3 z dnia 22 września 2014 roku, a **Beneficjent pomocy zobowiązany jest do współpracy** i udostępnienia wszelkich z tym związanych danych.
 5. preferowaną formą zatrudnienia w ramach miejsc pracy utworzonych z dotacji dla osób, o których mowa w § 1 ust. 3 jest umowa o pracę lub spółdzielcza umowa o pracę.

§ 3

Zasady ogólne ubiegania się o wsparcie

1. O przyznanie środków finansowych mogą ubiegać się następujący uczestnicy projektu:
 - a) Grupy inicjatywne, które w ramach projektu **złożyły lub zamierzają złożyć wniosek o zarejestrowanie w Krajowym Rejestrze Sądowym podmiotu, który będzie spełniał warunki przedsiębiorstwa społecznego**, i w ramach tego przedsiębiorstwa społecznego utworzą nowe miejsca pracy dla osób, o których mowa w § 1 ust. 3, z tym zastrzeżeniem, że umowa o wsparcie zostanie zawarta pomiędzy Realizatorem a nowo utworzonym przedsiębiorstwem społecznym (**tworzenie nowych miejsc pracy w nowo utworzonych przedsiębiorstwach społecznych**);
 - b) **Istniejące przedsiębiorstwa społeczne**, które w ramach projektu utworzą nowe miejsca pracy dla osób, o których mowa w § 1 ust. 3 (**tworzenie nowych miejsc pracy w istniejących przedsiębiorstwach społecznych**);
 - c) **Istniejące podmioty ekonomii społecznej**, które w ramach projektu utworzą nowe miejsca pracy dla osób, o których mowa w § 1 ust. 3, **wylączenie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwa społeczne**, z tym zastrzeżeniem, że przed zakończeniem korzystania ze wsparcia pomostowego przekształcą się w przedsiębiorstwo społeczne (**tworzenie nowych miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej przekształcanych w przedsiębiorstwa społeczne**).
2. **Wsparcie finansowe może zostać przyznane po spełnieniu niżej wymienionych wymogów:**
 - a) zaliczenie bloku szkoleniowo - doradczego w minimum 75% wymiaru godzin – co zostało potwierdzone podpisami na listach obecności w dziennikach szkoleń oraz na kartach usług doradczych,
 - b) złożenie w wyznaczonym terminie poprawnie wypełnionego i podpisanego **Wniosku o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne**, którego wzór stanowi **Załącznik nr 1 do Regulaminu**, w jednym oryginalnym egzemplarzu w formie papierowej oraz w wersji elektronicznej, wraz z pisemnym **oświadczeniem osoby, która zostanie zatrudniona** na nowo utworzonym stanowisku pracy, potwierdzające spełnienie przesłanek, o których mowa w rozdziale 7 pkt

3 *Wytucznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014 – 2020, którego wzór stanowi Załącznik nr 7 do Regulaminu* wraz z – w przypadkach uzasadnionych specyfiką działalności przedsiębiorstwa społecznego – dokumentami i dodatkowymi wyjaśnieniami związanymi z planowaną działalnością (w szczególności w zakresie zagadnień związanych z lokalem, zezwoleniami, pozwoleniami i koncesjami na działalność),

- c) w przypadku istniejącego przedsiębiorstwa społecznego lub podmiotu ekonomii społecznej pod warunkiem przekształcenia tego podmiotu w przedsiębiorstwo społeczne – do Wniosku o udzielanie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne – **załączenie sprawozdania finansowego za ostatni zamknięty rok obrotowy** (w przypadku, gdy podmiot zgodnie z obowiązującymi przepisami nie sporządził i nie zatwierdził sprawozdania – dokumentacji finansowej za okres od dnia powstania tego podmiotu) oraz oświadczenia o niezaleganiu z opłatami publicznoprawnymi, tj. opłatami na ubezpieczenia społeczne (ZUS), podatkowymi (US) i o sytuacji finansowej podmiotu na dzień składania Wniosku. Ponadto – w przypadku istniejącego przedsiębiorstwa społecznego – oświadczenie wraz z odpowiednimi dokumentami potwierdzającymi spełnianie cech i kryteriów przedsiębiorstwa społecznego,
 - d) uzyskanie **pozytywnej oceny Komisji Oceny Wniosków** (minimum 60% = 72 punkty) – z tym zastrzeżeniem, że w każdej z kategorii oceny oznaczonych cyfrą rzymską w § 6 ust. 15 Regulaminu Wnioskodawca musi otrzymać minimum 60% punktów,
 - e) w przypadku utworzonego nowego przedsiębiorstwa społecznego – zarejestrowaniu przedsiębiorstwa społecznego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa z siedzibą na terenie Subregionu
 - f) w przypadku utworzenia nowego miejsca pracy w istniejącym przedsiębiorstwie społecznym – posiadania siedziby lub wyodrębnionej jednostki organizacyjnej na terenie Subregionu
 - g) w przypadku podmiotu ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tego podmiotu w przedsiębiorstwo społeczne – posiadania siedziby lub wyodrębnionej jednostki organizacyjnej na terenie Subregionu
 - h) oświadczenie Realizatorów w zakresie uruchomienia/prowadzenia **działalności gospodarczej nie wykluczonej** ze wsparcia w ramach WRPO 2014+ – zgodnie z **Załącznikiem nr 2 do Regulaminu**,
 - i) uzyskaniu **pozytywnej pisemnej decyzji Realizatora** o udzieleniu bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne oraz zawarcia **Umowy o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne**. Decyzja Realizatora o udzieleniu bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne, nie jest decyzją administracyjną w rozumieniu art. 104 § 1 w związku z art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 267).
3. Bezwrotne wsparcie finansowe przewidziane w ramach projektu mogą otrzymać uczestnicy projektów realizowanych przez akredytowane przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES) z terenu województwa wielkopolskiego, po spełnieniu łącznie niżej wymienionych warunków:
- a) zakwalifikowani do projektu,
 - b) spełniający warunki wskazane w ust. 1,
 - c) spełniający warunki określone w ust. 2 lit. a, a warunki te zostały spełnione w ramach jednego z projektów OWES z terenu województwa wielkopolskiego lub Realizatora w ramach *działania 7.2.2 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja integracji społecznej*,

Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej, Poddziałanie 7.2.2 Wspieranie ekonomii społecznej lub w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020 Oś Priorytetowa 7 Włączenie społeczne Działanie 7.3 Ekonomia społeczna Poddziałanie 7.3.2 Ekonomia społeczna – projekty konkursowe.

4. W przypadku wskazanym w ust. 3, Realizator może podjąć decyzję o uznaniu dokumentów poświadczających spełnienie warunków określonych w ust. 2 lit. a i może włączyć uczestnika do projektu na etapie składania wniosków o bezzwrotne wsparcie finansowe. Zapisy niniejszego ustępu stosuje się odpowiednio do zasad przyznawania wsparcia pomostowego.
5. W sprawach dotyczących uznania działania OWES z innych subregionów w tym zakresie Realizator utrzymuje kontakt z OWES właściwym dla miejsca realizacji wsparcia.
6. W sprawach nieregulowanych niniejszym ustępem zastosowanie mają pozostałe zapisy Regulaminu.

§ 4

Dotacja – zasady ogólne

1. Dotacja jest przeznaczana na pokrycie wydatków niezbędnych do rozpoczęcia lub prowadzenia działalności w ramach:
 - a) przedsiębiorstwa społecznego w związku z utworzeniem miejsca pracy;
 - b) PES w związku z przekształceniem podmiotu w przedsiębiorstwo społeczne.
2. Realizator informuje uczestników projektu o planowanym terminie składania wniosków o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego poprzez zamieszczenie informacji na stronie internetowej projektu, w miejscu publicznie dostępnym w swojej siedzibie oraz w sposób zwyczajowo przyjęty i uzgodniony z uczestnikami projektu w zgodzie z ust. 15,
3. Ogłoszenie zawiera m.in. termin rozpoczęcia i zakończenia naboru, który nie może być krótszy niż 10 dni, miejsce przyjmowania dokumentów oraz formy składania wniosków.
4. **Maksymalna kwota dotacji na utworzenie jednego nowego miejsca pracy** dla osób wskazanych w § 1 ust. 3 w przedsiębiorstwie społecznym bądź podmiocie ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia w przedsiębiorstwo społeczne, wynosi zł. Ostateczna wysokość dotacji uzależniona jest od rzeczywiście poniesionych wydatków uznanych przez Realizatora za kwalifikowane i nie może przekroczyć sześciokrotności przeciętnego wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
5. **Maksymalna kwota dotacji:**

Jedno przedsiębiorstwo społeczne może uzyskać maksymalnie:

 - a) trzydziestokrotność przeciętnego wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przy tworzeniu przedsiębiorstwa społecznego lub przekształceniu PES w przedsiębiorstwo społeczne, w związku z utworzeniem miejsc pracy dla osób, o których mowa w § 1 ust. 3, lub
 - b) maksymalnie trzydziestokrotność przeciętnego wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy na stworzenie miejsc pracy dla osób, o których mowa w § 1 ust. 3, w istniejących przedsiębiorstwach społecznych w okresie trwałości:
 - **trwałości utworzonych miejsc pracy.** Okres trwałości wynosi co najmniej 12 miesięcy, od dnia przyznania dotacji lub utworzenia stanowiska pracy, o ile termin utworzenia miejsca pracy jest późniejszy niż termin przyznania dotacji, a w przypadku przedłużenia wsparcia pomostowego w formie finansowej powyżej 6 miesięcy lub przyznania wyłącznie wsparcia pomostowego w formie finansowej (bez dotacji) – co najmniej 6 miesięcy od zakończenia wsparcia pomostowego w formie finansowej. W tym czasie zakończenie stosunku pracy z osobą zatrudnioną na nowo utworzonym miejscu pracy może nastąpić wyłącznie z przyczyn leżących po stronie pracownika oraz
 - **trwałości przedsiębiorstwa społecznego,** tj. spełnienie łącznie wszystkich cech przedsiębiorstwa społecznego, o których mowa w rozdziale 3 pkt 26 Wytucznych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia

społecznego i zwalczania z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju regionalnego na lata 2014 – 2020, przez okres, o którym mowa w pkt powyżej; zaś po upływie tego okresu przedsiębiorstwo społeczne może ponownie uzyskać dotacje na utworzenie miejsc pracy

- przy czym maksymalna kwota dotacji na stworzenie jednego miejsca pracy stanowi sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

6. **Realizator** przewiduje w ramach projektu następującą maksymalną **alokację środków** na dotacje:
- a) na utworzenie nowych miejsc pracy w nowo utworzonych przedsiębiorstwach społecznych
– nowe miejsca pracy, tj. x zł = zł;
 - b) na utworzenie nowych miejsc pracy w istniejących przedsiębiorstwach społecznych
– miejsc pracy, tj. zł = zł.
7. Bezwrotne wsparcie finansowe przeznaczane jest na **sfinansowanie wydatków niezbędnych do rozpoczęcia lub prowadzenia działalności** w ramach przedsiębiorstwa społecznego, w szczególności:
- a) **składników majątku trwałego**, w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.), ujętych w Ewidencji Środków Trwałych i Wartości Niematerialnych i Prawnych, wraz z kosztami dostawy (transportu), instalacji i uruchomienia oraz ubezpieczenia i ochrony, w przypadku, kiedy zachodzi taka konieczność.
- Zakup używanych środków trwałych jest możliwy pod warunkiem przedstawienia przez Beneficjenta oświadczenia, którego wzór stanowi **Załącznik 30 do regulaminu**, o tym, że:
- środek trwały posiada właściwości techniczne niezbędne do realizacji przedsięwzięcia objętego dofinansowaniem oraz spełnia obowiązujące normy i standardy,
 - cena środka trwałego nie przekracza wartości rynkowej, określonej na dzień zakupu i jest niższa od ceny nowego środka trwałego,
 - w okresie 7 lat poprzedzających zakupienie przez Beneficjenta pomocy (w przypadku nieruchomości 10 lat) środek trwały nie został zakupiony z wykorzystaniem środków publicznych krajowych lub pochodzących z funduszy Unii Europejskiej; oświadczenie takie musi być podpisane przez zbywcę/sprzedającego.
- b) **wyposażenia** (np. meble, garnki, lampy, drobny sprzęt AGD i RTV) wraz z kosztami dostawy (transportu), instalacji i uruchomienia. Wyposażenie powinno zostać wpisane do ewidencji wyposażenia prowadzonej przez Beneficjenta pomocy;
 - c) **dostosowania lub adaptacji** (prace remontowe – wykończeniowe budynków i pomieszczeń), pod warunkiem, że koszty te pozostają w bezpośrednim związku z celami i realizacją przedsięwzięcia objętego dofinansowaniem. Zakup robót budowlanych będzie kwalifikowany na podstawie kosztorysu powykonawczego i protokołu odbioru robót;
 - d) **aktywów obrotowych** - wydatki przeznaczone na aktywa obrotowe, które będą podstawą procesu produkcyjnego lub będą podlegały dalszemu obrotowi (np. sprzedaży). Aktywa obrotowe mogą stanowić maksymalnie 20% wartości dofinansowania. W szczególnych i uzasadnionych przypadkach, związanych bezpośrednio z rodzajem i specyfiką prowadzonej przez Beneficjenta pomocy działalności (np. handlowej), Realizator może zezwolić na zwiększenie ich wartości;
 - e) zakupu wartości niematerialnych i prawnych;
 - f) **środków transportu**, pod warunkiem, że:
 - stanowią niezbędny element projektu i będą wykorzystywane jedynie do celu określonego w Biznesplanie;
 - nie będą służyły wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie drogowego transportu towarów;
 - konieczność poniesienia wydatków na nabycie środków transportu zostanie szczegółowo uzasadniona w Biznesplanie;
 - g) utworzenia strony internetowej.
8. Bezwrotne wsparcie finansowe nie może stanowić pomocy służącej pokryciu kosztów bieżącej działalności przedsiębiorstwa społecznego (takich jak czynsz, wynagrodzenia, itp.).

9. Bezzwrotne wsparcie finansowe może być przeznaczone na pokrycie wydatków uznanych przez Realizatora jako kwalifikowalne, zgodnie z zasadami Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020 (WRPO 2014+), Szczegółowym Opism Osi Priorytetowych Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020 (Uszczegółowienie WRPO 2014+), Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju regionalnego na lata 2014 – 2020, Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 oraz obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego, w szczególności:
- uznanych za **niezbędne** do prowadzenia przedsiębiorstwa społecznego,
 - odpowiednio **uzasadnionych**,
 - faktycznie** poniesionych,
 - poniesionych w sposób efektywny**, zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 oraz Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju regionalnego na lata 2014 – 2020,
 - określonych **Umową o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne** i ujętych w **Biznesplanie** stanowiącym załącznik nr 1 do Wniosku o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego.
 - poniesionych w **okresie realizacji inwestycji**, określonym w Umowie o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne, jednakże **nie wcześniej niż przed dniem złożenia Wniosku o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne**.
10. Beneficjentowi pomocy nie wolno nabywać towarów ani usług od podmiotów, z którymi członkowie organu zarządzającego lub wewnętrznego organu kontroli/nadzoru posiadają powiązania osobowe lub kapitałowe, polegające w szczególności na:
- uczestniczeniu w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej,
 - posiadaniu co najmniej 10 % udziałów lub akcji,
 - pełnieniu funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta, pełnomocnika,
 - pozostawaniu w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa drugiego stopnia lub powinowactwa drugiego stopnia w linii bocznej lub w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli.
11. Wydatki poniesione **niezgodnie z ust. 7 – 10** zostaną uznane jako **niekwalifikowane, a dotacja** w tej części będzie **podlegała zwrotowi** wraz z odsetkami naliczonymi zgodnie z art. 207 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zmianami).
12. Bezzwrotne wsparcie finansowe wypłacane jest wyłącznie przedsiębiorstwu społecznemu bądź podmiotowi ekonomii społecznej, który przekształcił się zgodnie z zapisami niniejszego regulaminu w przedsiębiorstwo społeczne, na podstawie podpisanej dwustronnie **Umowy o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne**, której wzór stanowi **Załącznik nr 6 do Regulaminu**.
13. Środki finansowe przekazywane są na rachunek bankowy Beneficjenta pomocy, wskazany w **Umowie o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne**.

14. Realizator monitoruje status i rozwój przedsiębiorstwa społecznego na każdym etapie wsparcia w projekcie zgodnie z § 2 ust. 4 Regulaminu.
15. **Kanady komunikacji:**
 - a) Uczestnik/czka projektu, w tym Beneficjent pomocy, wyznacza w formie pisemnej osobę (lidera/kę grupy inicjatywnej, menagera/kę, członka/kini przystępującego/cą, członka organu zarządzającego lub inną wskazaną przez Beneficjenta pomocy), odpowiedzialną za kontakt z Realizatorem w sprawach związanych z udzielaniem bezwrotnego wsparcia finansowego i wsparcia pomostowego, do którego będzie kierowana korespondencja związana z procesem udzielania bezwrotnego wsparcia finansowego i pomostowego.
 - b) W celu usprawnienia komunikacji, uczestnik/czka projektu (w tym członkowie/inie grupy inicjatywnej i Beneficjenci pomocy) w pisemnym oświadczeniu może wyrazić zgodę na przysyłanie dokumentów elektronicznie (drogą mailową), pod warunkiem każdorazowego potwierdzenia odbioru korespondencji w zwyczajowo przyjętej formie (tj. poprzez potwierdzenie odbioru wiadomości) i trwałego jej utrwalenia.

§ 5

Dotacja – zasady szczegółowe

1. Po zakończeniu wsparcia szkoleniowo – doradczego uczestnicy/czki projektu, tj. grupa inicjatywna, istniejące przedsiębiorstwo społeczne, bądź podmiot ekonomii społecznej przekształcany w przedsiębiorstwo społeczne, w związku z utworzeniem nowych miejsc pracy dla osób o których mowa w § 1 ust. 3, składają **Wniosek o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne wraz z Wnioskiem o udzielenie wsparcia pomostowego** (jeśli dotyczy), zgodnie z zasadami przedstawionymi poniżej, w **wyznaczonym przez Realizatora terminie**, podanym do wiadomości w zgodzie z § 4 ust. 2 i 3.
2. Bezwrotne wsparcie finansowe udzielane jest na podstawie oceny **Wniosku o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne**, którego wzór stanowi **Załącznik nr 1 do Regulaminu**, wraz z następującymi dokumentami:
 - 1) **w przypadku tworzenia nowych miejsc pracy w nowo utworzonym przedsiębiorstwie społecznym:**
 - **osoby fizyczne (nowo utworzone przedsiębiorstwo społeczne tworzone przez osoby fizyczne):**
 - a) Potwierdzenie ukończenia wsparcia szkoleniowo-doradczego, w przypadku uczestników/czek, którzy ukończyli cykl szkoleniowo-doradczy zgodnie z § 3 ust. 3 lit. c),
 - b) Biznesplan wspólny dla jednej inicjatywy sporządzony na okres **3 lat** działalności przedsiębiorstwa społecznego (którego wzór stanowi **Załącznik nr 3 do Regulaminu**), wraz z harmonogramem rzeczowo - finansowym inwestycji (którego wzór stanowi **Załącznik nr 4 do Regulaminu**), kosztorysem robót budowlano – remontowych (w przypadku remontu lub adaptacji lokalu/budynku) oraz **opinią doradcy indywidualnego** (której wzór stanowi **Załącznik nr 5 do Regulaminu**),
 - c) Oświadczenie osoby, która zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy, w szczególności potwierdzające spełnienie przesłanek¹, o których mowa w rozdziale 7 pkt 3 Wytucznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem Środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 – którego wzór stanowi **Załącznik nr 7 do**

¹ *Dotyczy również spełnienia przez uczestnika/czkę kryteriów kwalifikowalności uprawniających do udziału w projekcie, co jest potwierdzone właściwym dokumentem wydanym przez uprawniony w tym zakresie organ, w zależności od kryterium uprawniającego daną osobę lub podmiot do udziału w projekcie, tj. m.in. orzeczeniem lub zaświadczeniem. W przypadku gdy dokumenty w/w zakresie nie są wydawane, dopuszcza się potwierdzenie spełnienia kryteriów kwalifikowalności uprawniających do udziału w projekcie poprzez złożenie oświadczenia przez uczestnika/czkę projektu. Wskazane dokumenty dot. kwalifikowalności uczestników/czek należy przechowywać w celu umożliwienia weryfikacji ich prawdziwości w przypadku kontroli przez uprawnione organy.*

- Regulaminu,**
- d) Oświadczenie dotyczące kwalifikowalności podatku VAT – którego wzór stanowi **Załącznik nr 8 do Regulaminu,**
 - e) w przypadkach uzasadnionych specyfiką działalności przedsiębiorstwa społecznego – dokumenty i dodatkowe wyjaśnienia związane z planowaną działalnością (w szczególności w zakresie zagadnień związanych z lokalem, zezwoleniami, pozwoleńiami i koncesjami na działalność),
 - f) Oświadczenie osoby fizycznej tworzącej nowe przedsiębiorstwo społeczne, którego wzór stanowi **Załącznik nr 27 do Regulaminu,**
- **osoby prawne (nowo utworzone przedsiębiorstwo społeczne tworzone przez osoby prawne):**
 - g) Potwierdzenie ukończenia wsparcia szkoleniowo-doradczego, w przypadku uczestników/czek, którzy ukończyli cykl szkoleniowo-doradczy zgodnie z § 3 ust. 3 lit. c) Regulaminu w innym OWES z terenu województwa wielkopolskiego,
 - h) Biznesplan wspólny dla jednej inicjatywy na okres **3 lat** działalności przedsiębiorstwa społecznego (którego wzór stanowi **Załącznik nr 3 do Regulaminu**), wraz z harmonogramem rzeczowo - finansowym inwestycji (którego wzór stanowi **Załącznik nr 4 do Regulaminu**), kosztorysem robót budowlano – remontowych (w przypadku remontu lub adaptacji lokalu/budynku) oraz **opinią doradcy indywidualnego** (której wzór stanowi **Załącznik nr 5 do Regulaminu**),
 - i) Oświadczenie osoby, która zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy, w szczególności potwierdzające spełnienie przesłanek², o których mowa w rozdziale 7 pkt 3 *Wytucznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020* – którego wzór stanowi **Załącznik nr 7 do Regulaminu,**
 - j) Oświadczenie dotyczące kwalifikowalności podatku VAT – którego wzór stanowi **Załącznik nr 8 do Regulaminu,**
 - k) w przypadkach uzasadnionych specyfiką działalności przedsiębiorstwa społecznego – dokumenty i dodatkowe wyjaśnienia związane z planowaną działalnością (w szczególności w zakresie zagadnień związanych z lokalem, zezwoleniami, pozwoleńiami i koncesjami na działalność),
 - l) Oświadczenie osoby prawnej zakładającej przedsiębiorstwo społeczne, którego wzór stanowi **Załącznik nr 28 do Regulaminu,**
- 2) w przypadku tworzenia nowych miejsc pracy w istniejącym przedsiębiorstwie społecznym:**
- a) Potwierdzenie ukończenia wsparcia szkoleniowo-doradczego, w przypadku uczestników/czek, którzy ukończyli cykl szkoleniowo-doradczy zgodnie z § 3 ust. 3 lit. c),
 - b) Biznesplan wspólny dla jednej inicjatywy na okres **3 lat** działalności przedsiębiorstwa społecznego (którego wzór stanowi **Załącznik nr 3 do Regulaminu**), wraz z harmonogramem rzeczowo - finansowym inwestycji (którego wzór stanowi **Załącznik nr 4 do Regulaminu**), kosztorysem robót budowlano – remontowych (w przypadku remontu lub adaptacji lokalu/budynku) oraz **opinią doradcy indywidualnego** (której wzór stanowi **Załącznik nr 5 do Regulaminu**),
 - c) Oświadczenie osoby, która zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy, w szczególności potwierdzające spełnienie przesłanek³, o których mowa w rozdziale 7 pkt 3 *Wytucznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020* – którego wzór stanowi **Załącznik nr 7 do Regulaminu,**
 - d) Oświadczenie dotyczące kwalifikowalności podatku VAT – którego wzór stanowi **Załącznik nr 8 do Regulaminu,**
- a) Wypełniony przez przedsiębiorstwo społeczne, w którym osoba zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy, formularz informacji przedstawionych przy ubieganiu się o pomoc de *minimis* (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r., Dz.U nr 53 z 2010 r. poz. 311 ze zmianami), którego wzór stanowi **Załącznik nr 9 do Regulaminu,**

² Jak wyżej (przypis nr 1).

³ Jak wyżej (przypis nr 1).

- b) Oświadczenie przedsiębiorstwa społecznego, w którym osoba fizyczna zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy, o braku obowiązku zwrotu pomocy w wyniku decyzji podjętej przez Komisję Europejską, którego wzór stanowi **Załącznikiem nr 10 do Regulaminu**,
 - c) Oświadczenie przedsiębiorstwa społecznego, w którym osoba fizyczna zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy, o nieotrzymaniu w roku kalendarzowym, w którym przedsiębiorstwo społeczne składa Wniosek o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne oraz w poprzedzających go dwóch latach kalendarzowych, pomocy *de minimis* z różnych źródeł i w różnych formach, której wartość brutto łącznie z pomocą, o którą się ubiega, przekracza równowartość w złotych kwoty 200 000,00 euro, a w przypadku podmiotu prowadzącego działalność w sektorze transportu drogowego – równowartość w złotych kwoty 100 000,00 euro, obliczonych wg średniego kursu NBP obowiązującego w dniu udzielenia pomocy, którego wzór stanowi **Załącznik nr 11 do Regulaminu** albo odpowiednio
 - d) Oświadczenie przedsiębiorstwa społecznego, w którym osoba fizyczna zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy, o wysokości otrzymanej pomocy *de minimis* w roku kalendarzowym, w którym przedsiębiorstwo społeczne składa Wniosek o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne oraz w poprzedzających go dwóch latach kalendarzowych wraz z zaświadczeniami o pomocy *de minimis*, wystawionymi przez podmioty udzielające pomocy, którego wzór stanowi **Załącznik nr 12 do Regulaminu**,
 - e) W przypadkach uzasadnionych specyfiką działalności przedsiębiorstwa społecznego – dokumenty i dodatkowe wyjaśnienia związane z planowaną działalnością (w szczególności w zakresie zagadnień związanych z lokalem, zezwoleniami, pozwoleniami i koncesjami na działalność),
 - f) **Sprawozdanie finansowe za ostatni zamknięty rok obrotowy** (w przypadku, gdy podmiot zgodnie z obowiązującymi przepisami nie sporządził i nie zatwierdził sprawozdania – dokumentacji finansowej za okres od dnia powstania tego podmiotu) oraz **zaświadczenia o niezaleganiu z opłatami publicznoprawnymi, tj. opłatami na ubezpieczenia społeczne (ZUS), podatkowymi (US) i o sytuacji finansowej podmiotu na dzień składania Wniosku.**
- 3) **w przypadku tworzenia nowych miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej przekształcanych w przedsiębiorstwo społeczne:**
- a) Potwierdzenie ukończenia wsparcia szkoleniowo-doradczego, w przypadku uczestników/czek, którzy ukończyli cykl szkoleniowo-doradczy zgodnie z § 3 ust. 3 lit. c),
 - b) Biznesplan wspólny dla jednej inicjatywy na okres **3 lat** działalności przedsiębiorstwa społecznego (którego wzór stanowi **Załącznik nr 3 do Regulaminu**), wraz z harmonogramem rzeczowo - finansowym inwestycji (którego wzór stanowi **Załącznik nr 4 do Regulaminu**), kosztorysem robót budowlano – remontowych (w przypadku remontu lub adaptacji lokalu/budynku) oraz **opinią doradcy indywidualnego** (której wzór stanowi **Załącznik nr 5 do Regulaminu**),
 - c) Oświadczenie osoby, która zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy, w szczególności potwierdzające spełnienie przesłanek⁴, o których mowa w rozdziale 7 pkt 3 *Wytucznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-*

⁴ Patrz przypis nr 1.

- 2020 – którego wzór stanowi **Załącznik nr 7 do Regulaminu**,
- d) Oświadczenie dotyczące kwalifikowalności podatku VAT – którego wzór stanowi **Załącznik nr 8 do Regulaminu**,
 - e) Wypełniony przez podmiot ekonomii społecznej przekształcany w przedsiębiorstwo społeczne, w którym osoba fizyczna zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy, formularz informacji przedstawionych przy ubieganiu się o pomoc *de minimis* (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r., Dz.U nr 53 z 2010 r. poz. 311 ze zmianami), którego wzór stanowi **Załącznik nr 9 do Regulaminu**,
 - f) Oświadczenie podmiotu ekonomii społecznej przekształcanego w przedsiębiorstwo społeczne, w którym osoba fizyczna zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy, o braku obowiązku zwrotu pomocy w wyniku decyzji podjętej przez Komisję Europejską, którego wzór stanowi **Załącznik nr 10 do Regulaminu**,
 - g) Oświadczenie podmiotu ekonomii społecznej przekształcanego w przedsiębiorstwo społeczne, w którym osoba fizyczna zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy, o nieotrzymaniu w roku kalendarzowym, w którym podmiot ekonomii społecznej przekształcany w przedsiębiorstwo społeczne składa Wniosek o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne oraz w poprzedzających go dwóch latach kalendarzowych, pomocy *de minimis* z różnych źródeł i w różnych formach, której wartość brutto łącznie z pomocą, o którą się ubiega, przekracza równowartość w złotych kwoty 200 000,00 euro, a w przypadku podmiotu prowadzącego działalność w sektorze transportu drogowego – równowartość w złotych kwoty 100 000,00 euro, obliczonych wg średniego kursu NBP obowiązującego w dniu udzielenia pomocy, którego wzór stanowi **Załącznik nr 11 do Regulaminu** albo odpowiednio
 - h) Oświadczenie podmiotu ekonomii społecznej przekształcanego w przedsiębiorstwo społeczne, w którym osoba fizyczna zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy, o wysokości otrzymanej pomocy *de minimis* w roku kalendarzowym, w którym w którym podmiot ekonomii społecznej przekształcany w przedsiębiorstwo społeczne składa Wniosek o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne oraz w poprzedzających go dwóch latach kalendarzowych wraz z zaświadczeniami o pomocy *de minimis*, wystawionymi przez podmioty udzielające pomocy, którego wzór stanowi **Załącznik nr 12 do Regulaminu**,
 - i) Oświadczenie podmiotu ekonomii społecznej przekształcanego w przedsiębiorstwo społeczne, którego wzór stanowi **Załącznik nr 29 do Regulaminu**,
 - j) W przypadkach uzasadnionych specyfiką działalności przedsiębiorstwa społecznego – dokumenty i dodatkowe wyjaśnienia związane z planowaną działalnością (w szczególności o niezaleganiu z opłatami publicznoprawnymi, tj. opłatami na ubezpieczenia społeczne (ZUS), podatkowymi (US) i o sytuacji finansowej podmiotu na dzień składania Wniosku.
 - k) **Sprawozdanie finansowe za ostatni zamknięty rok obrotowy** (w przypadku, gdy podmiot zgodnie z obowiązującymi przepisami nie sporządził i nie zatwierdził sprawozdania – dokumentacji finansowej za okres od dnia powstania tego podmiotu) oraz **oświadczenia o niezaleganiu z opłatami publicznoprawnymi, tj. opłatami na ubezpieczenia społeczne (ZUS), podatkowymi (US) i o sytuacji finansowej podmiotu na dzień składania Wniosku**.
3. W przypadku nowo utworzonego przedsiębiorstwa społecznego grupa inicjatywna zobowiązana jest dostarczyć niezwłocznie Realizatorowi potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopię wniosku o rejestrację (bądź odpowiednio o zmianę wpisu) wraz z potwierdzeniem złożenia w Krajowym Rejestrze Sądowym, jednak nie później niż w ciągu 7 dni od złożenia w Krajowym Rejestrze Sądowym.
4. Po zarejestrowaniu w Krajowym Rejestrze Sądowym nowo utworzone przedsiębiorstwo społeczne

niezwłocznie przedkłada następujące dokumenty:

- a) kopię dokumentów potwierdzających rejestrację podmiotu w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (postanowienie Sądu rejestrowego lub odpis aktualny z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego bądź Informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców pobrana na podstawie art. 4 ust. 4aa ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz.1186, z późn. zm.)),
 - b) kopię aktualnego dokumentu poświadczającego zgłoszenie w ZUS pracowników, na których udzielane jest wsparcie bezzwrotne finansowe,
 - c) statut i inne dokumenty, które określają i potwierdzają status przedsiębiorstwa społecznego zgodnie z § 1 oraz obowiązek działania w ramach przedsiębiorstwa społecznego w zakresie określonym w Biznesplanie,
 - d) oświadczenie o wyodrębnionym rachunku bankowym nowo utworzonego przedsiębiorstwa społecznego (którego wzór stanowi **Załącznik nr 13 do Regulaminu**), a w przypadku istniejącego podmiotu – o posiadaniu subkonta przeznaczonego do realizacji inwestycji w ramach wsparcia w projekcie.
5. Po otrzymaniu pozytywnej decyzji o udzieleniu bezzwrotnego wsparcia finansowego, istniejące przedsiębiorstwo społeczne niezwłocznie, nie później jednak niż 7 dni przed dniem zawarcia Umowy o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego, przedkłada dokumenty wskazane w ust. 4 wraz z aktualnym **zaświadczeniem o nie zaleganiu ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z ZUS oraz o nie zaleganiu z uiszczaniem podatków z urzędu skarbowego**, a także oświadczenie o sytuacji finansowej i gospodarczej podmiotu.
6. Decyzja o udzieleniu bezzwrotnego wsparcia finansowego ważna jest trzy miesiące od dnia jej otrzymania przez Wnioskodawcę. Po tym terminie – na pisemny uzasadniony wniosek Wnioskodawcy – Realizator może wydłużyć jej ważność, jeżeli zachodzą uprawdopodobnione przesłanki, że wydłużenie ważności decyzji doprowadzi do realizacji celów określonych we Wniosku o udzielenie wsparcia finansowego. Realizator może – po wydłużeniu decyzji o udzieleniu wsparcia – podjąć decyzję o zamknięciu przedmiotowego wsparcia.

§ 6

Dotacja – biznesplan/ocena wniosków

1. Bezzwrotne wsparcie finansowe na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne udzielane jest na podstawie Biznesplanu. Realizator zapewnia konkurencyjny, transparentny i oparty na merytorycznych przesłankach sposób przyznawania dotacji.
2. **Biznesplan** przygotowywany jest przez osoby, które ubiegają się o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne.
3. Biznesplan **zawiera** co najmniej:
 - a) charakterystykę planowanego przedsięwzięcia/ planowanych działań,
 - b) plan marketingowy i inwestycyjny,
 - c) opis zasobów ludzkich,
 - d) wysokość łącznej kwoty wnioskowanych środków,
 - e) szczegółowe zestawienie towarów lub usług, które przewidywane są do zakupienia w ramach realizacji Biznesplanu wraz ze wskazaniem ich parametrów technicznych lub jakościowych oraz wartości jednostkowej,
 - f) termin, w którym nastąpi pełne wykorzystanie środków przyznanych Beneficjentowi pomocy w związku z realizacją inwestycji,
 - g) harmonogram działań przewidzianych do realizacji.
4. Oceny wniosków o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne wraz

z biznesplanami dokonuje **Komisja Oceny Wniosków (KOW)**:

- m) zgodnie z Regulaminem KOW, stanowiącym **Załącznik nr 14**,
 - n) z zachowaniem zasady bezstronności i rzetelności oraz przejrzystości zastosowanych procedur,
 - o) przez dwóch członków KOW, zgodnie z zasadą „dwóch par oczu”,
 - p) KOW dokonuje oceny kompletności oraz poprawności wniosków wraz z wymaganymi załącznikami w trakcie oceny merytorycznej, w oparciu o Kartę Oceny Formalnej (której wzór stanowi **Załącznik nr 15 do Regulaminu**) oraz na Kartach Oceny Merytorycznej (której wzór stanowi **Załącznik nr 16 do Regulaminu**), zawierających szczegółowe uzasadnienie przyznanej oceny punktowej,
 - q) **równocześnie z wnioskiem o udzielenie wsparcia pomostowego**, gdy takie wsparcie przysługuje,
 - r) w oparciu o zapisy Wniosku wraz z załącznikami, w tym Biznesplanu.
5. W skład KOW wchodzi odpowiednio przygotowani pod względem merytorycznym eksperci, w szczególności ds. biznesplanów, planów marketingowych i inwestycyjnych, powołani przez Realizatora przy zachowaniu zasady bezstronności, w tym eksperci zewnętrzni – niepozostający z Realizatorem w stosunku pracy lub innym. W obradach KOW uczestniczy minimum trzech oceniających.
 6. Elementem zachowania zasady bezstronności oraz przejrzystości stosowanych procedur jest podpisanie przez członków KOW oraz ewentualnych obserwatorów, przed przystąpieniem do prac, deklaracji poufności i bezstronności.
 7. Wszelkie udokumentowane przypadki naruszenia przez Realizatora albo uczestników/czki projektu zasad rzetelności i bezstronności stwierdzone na etapie rekrutacji do projektu lub w trakcie procesu przyznawania środków mogą skutkować rozwiązaniem Umowy o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne
 8. Błędy formalne w dokumentach niezbędnych do przyznania dotacji mogą być jednorazowo poprawiane przez Wnioskodawcę (grupę inicjatywną, przedsiębiorstwo społeczne bądź podmiot ekonomii społecznej). O konieczności dokonania poprawy Wnioskodawca informowany jest pisemnie, niezwłocznie po ich ujawnieniu.
 9. Ocena formalna i merytoryczna dokonywana jest w terminie 30 dni od daty wpłynięcia Wniosku, przy czym wezwanie Realizatora do usunięcia braków we Wniosku przez Wnioskodawcę wydłuża ten termin o czas konieczny do uzupełnienia Wniosku. W uzasadnionych przypadkach termin ten może zostać wydłużony za zgodą Instytucji Zarządzającej WRPO 2014+.
 10. W trakcie oceny przez KOW może wystąpić konieczność obrony Biznesplanu przez Wnioskodawcę:
 - a) Fakultatywność bądź obligatoryjność obrony Biznesplanu wynika z Regulaminu KOW, którego treść stanowi **Załącznik nr 14 do Regulaminu**,
 - b) Fakultatywna obrona Biznesplanu – w przypadku stwierdzenia na etapie oceny merytorycznej niejasności w treści wniosku, utrudniających KOW właściwe zrozumienie intencji Wnioskodawcy (np. błędy rachunkowe, oczywiste omyłki, zapisy powodujące rozbieżne interpretacje), Komisja może wezwać Wnioskodawcę w terminie nie dłuższym niż 3 dni roboczych na spotkanie z Komisją, celem przeprowadzenia rozmowy dotyczącej wyjaśnienia założeń i aspektów finansowych wniosków i Biznesplanu.
 11. W wyniku oceny Wniosek może uzyskać maksymalnie 120 punktów. Bezwrotne wsparcie finansowe jest przyznawane Wnioskodawcom, których wnioski uzyskały minimum 72 punkty oraz minimum 60% punktów możliwych do uzyskania w każdej kategorii oceny oznaczonej cyfrą rzymską w § 6 ust. 15 Regulaminu, pod warunkiem posiadania przez Realizatora środków finansowych.
 12. W przypadku uzyskania przez Wnioskodawców takiej samej liczby punktów, o pozycji na liście rankingowej decyduje wyższa liczba punktów przyznana za poszczególne elementy oceny.
 13. Po przeprowadzeniu oceny Komisji Oceny Wniosków, Realizator na jej podstawie może podjąć decyzję o:
 - a) udzieleniu bezwrotnego wsparcia finansowego,
 - b) nie udzieleniu bezwrotnego wsparcia finansowego ze względu na brak wymaganej liczby punktów,
 - c) nie udzieleniu bezwrotnego wsparcia finansowego ze względu na brak środków finansowych.
 14. Realizator ma obowiązek pisemnego poinformowania Instytucję Zarządzającą WRPO 2014+

o terminie i miejscu posiedzenia Komisji Oceny Wniosków, w terminie co najmniej 5 dni przed planowanym posiedzeniem KOW, także w przypadku procedury odwoławczej. Pracownicy tej instytucji mają prawo uczestniczyć w posiedzeniu w charakterze obserwatorów z prawem wglądu do dokumentacji.

15. Komisja Oceny Wniosków dokonuje **oceny** Biznesplanu w oparciu o następujące **kryteria**:

L.p.	Kryterium	Max. liczba punktów
I	Celowość przedsięwzięcia	
1	Uzasadnienie dla utworzenia przedsiębiorstwa społecznego i utworzenia nowych miejsc pracy w nowo utworzonym przedsiębiorstwie społecznym bądź utworzenia nowych miejsc pracy w istniejącym przedsiębiorstwie społecznym bądź utworzenia nowych miejsc pracy w podmiocie ekonomii społecznej wyłącznie pod warunkiem przekształcenia w przedsiębiorstwo społeczne)	5
2	Tworzenie nowych miejsc pracy i nowych przedsiębiorstw społecznych w kluczowych sferach rozwojowych wskazanych w Działaniu I.4 Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej , tj. zrównoważony rozwój, solidarność pokoleń, polityka rodzinna, turystyka społeczna, budownictwo społeczne, lokalne produkty kulturowe oraz w kierunkach rozwoju określonych w strategii rozwoju województwa i Regionalnym Planie Rozwoju Ekonomii Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego oraz ocena wartości społecznej przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności społecznej przedsiębiorstwa społecznego	10
II	Realność założeń i wykonalność przedsięwzięcia	
1	Realność projektowanych produktów/ usług i możliwość ich realizacji	15
2	Racjonalność oszacowania liczby potencjalnych klientów w stosunku do planu przedsięwzięcia (analiza rynku oraz konkurencji)	15
3	Realność przyjętej polityki cenowej oraz prognozowanej sprzedaży (w tym oferty/ofert usług danego przedsiębiorstwa społecznego w odniesieniu do realizowanego przedsięwzięcia)	15
III	Potencjał	
1	Szeroko rozumiany potencjał osobowy, kompetencyjny, kwalifikacyjny, motywacyjny przyszłych członków lub pracowników przedsiębiorstwa społecznego	15
IV	Racjonalność i wykonalność finansowa przedsięwzięcia	
1	Spójność planowanych zakupów z rodzajem działalności i stopień, w jakim zaplanowane zakupy umożliwiają kompleksową realizację przedsięwzięcia (niezbędność i racjonalność finansowa zakupów towarów lub usług ze środków przyznanych przedsiębiorstwu społecznemu przy uwzględnieniu ich parametrów technicznych lub jakościowych)	15
2	Proponowane źródła finansowania dają gwarancję realizacji projektu	5
V	Wielowariantowość (możliwość rozszerzenia działalności lub zmiany jej profilu w koniecznych przypadkach, elastyczność oferowanych usług oraz możliwość dostosowania ich świadczenia do potrzeb zgłaszanych przez rynek)	5
VI	Trwałość ekonomiczno – finansowa przedsięwzięcia (ocena szans przetrwania i rozwoju przedsiębiorstwa społecznego w odniesieniu do realizowanego przedsięwzięcia)	10
VII	Kompletność, przejrzystość, prostota, zrozumiałość założeń	10
Łącznie		120

16. Na podstawie wyników oceny Komisji Oceny Wniosków, Realizator przygotowuje **Listy rankingowe**,

dokonując selekcji w celu wyłonienia w czasie trwania projektu **dotacji** (oraz odpowiednio wsparcia pomostowego), z zastrzeżeniem, że:

- a) Bezwrotne wsparcie finansowe przyznawane jest grupowo (łącznie), tj. na podstawie jednego wniosku i Biznesplanu, na wszystkich nowo zatrudnionych pracowników jednego podmiotu,
 - b) wsparcie pomostowe udzielane jest tylko na osoby, dla których nowe miejsca pracy zostaną utworzone w ramach projektu.
17. Realizator każdorazowo może przygotować również **Listę rezerwową dla grup inicjatywnych/przedsiębiorstw społecznych.**
18. Listy rankingowe i rezerwowe osób/podmiotów zakwalifikowanych do udzielenia **bezwrotnego wsparcia finansowego i pomostowego** Realizator zamieszcza na stronie internetowej projektu.
19. Decyzję Realizatora o udzieleniu bądź nieudzieleniu wsparcia Wnioskodawca otrzymuje na piśmie w terminie 14 dni od dnia zakończenia oceny, wraz z uzasadnieniem oraz uzyskanym wynikiem oceny. Decyzja o udzieleniu bezwrotnego wsparcia finansowego ważna jest trzy miesiące od dnia jej otrzymania przez Wnioskodawcę. Po tym terminie – na pisemny uzasadniony wniosek Wnioskodawcy – Realizator może wydłużyć jej ważność, jeżeli zachodzą uprawdopodobnione przesłanki, że wydłużenie ważności decyzji doprowadzi do realizacji celów określonych we Wniosku o udzielenie wsparcia finansowego. Realizator może – po wydłużeniu decyzji o udzieleniu wsparcia – podjąć decyzję o zamknięciu przedmiotowego wsparcia.
20. W przypadku podjęcia decyzji o nieudzieleniu wsparcia finansowego ze względu na brak wymaganej liczby punktów, bądź w przypadku podjęcia decyzji o nie udzieleniu bezwrotnego wsparcia finansowego ze względu na brak środków finansowych, na pisemny wniosek Wnioskodawcy złożony w ciągu 3 dni roboczych od dnia otrzymania decyzji, Realizator może udostępnić kopię Karty Oceny Merytorycznej Wniosku (bez danych personalnych członków Komisji).
21. Wnioskodawca, który nie zgadza się z decyzją Realizatora o nieudzieleniu wsparcia finansowego ze względu na brak wymaganej liczby punktów, bądź w z decyzją o nie udzieleniu bezwrotnego wsparcia finansowego ze względu na brak środków finansowych, w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania informacji o podjętej decyzji, ma prawo zwrócić się z wnioskiem o ponowną weryfikację wniosku, wraz z przedstawieniem dodatkowych wyjaśnień/informacji i/lub uzupełnieniem ewentualnych uchybień, zgodnie z **§ 11 Regulaminu.**
22. Po otrzymaniu decyzji o udzieleniu bezwrotnego wsparcia finansowego Wnioskodawca, w następującej po sobie kolejności:
- a) W przypadku utworzenia nowego przedsiębiorstwa społecznego – tworzy nowe przedsiębiorstwo społeczne (rejestruje przedsiębiorstwo społeczne w Krajowym Rejestrze Sądowym, bądź rejestruje działalność gospodarczą w rejestrze przedsiębiorców Krajowego rejestru Sądowego – odpowiednio, gdy zachodzi taka konieczność), potwierdza status przedsiębiorstwa społecznego oraz przedkłada Realizatorowi dokumenty, o których mowa § 5 ust. 4 Regulaminu,
 - b) W przypadku istniejącego przedsiębiorstwa społecznego – potwierdza status przedsiębiorstwa społecznego i przedkłada Realizatorowi dokumenty, o których mowa § 5 ust. 4 Regulaminu,
 - c) W przypadku braku zastrzeżeń ze strony Realizatora do wyżej wymienionych dokumentów, podpisuje z Realizatorem **Umowę o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne**, z tym zastrzeżeniem, że w przypadkach uzasadnionych specyfiką działalności przedsiębiorstwa społecznego, Realizator może wezwać Wnioskodawcę do przedłożenia dokumentów i wyjaśnień związanych z planowaną działalnością (w szczególności zagadnienia związane z lokalem, zezwoleniami, pozwoleniami i koncesjami na działalność).
23. **Umowa o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne** określa w szczególności wartość i warunki wypłaty dotacji, w tym okres jej wydatkowania, obowiązki kontrolne i zasadę trwałości przedsięwzięcia. Wzór umowy stanowi **Załącznik nr 6 do Regulaminu.**

1. W przypadku podpisania **Umowy o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne**, Beneficjent pomocy zobowiązany jest do wniesienia zabezpieczenia wykonania Umowy w formie **weksła in blanco wraz z deklaracją wekslową** (wzór weksla i deklaracji wekslowej *stanowią Załączniki nr 17 oraz nr 18 do Regulaminu*), które winno zostać wniesione najpóźniej w dniu podpisania Umowy.
2. W przypadku weksla in blanco i deklaracji wekslowej, Beneficjent pomocy dokumenty podpisuje **osobiście w siedzibie i w obecności Realizatora** lub podpisy na tych dokumentach winny być **poświadczane notarialnie**.
3. Niezależnie od powyższego Realizator ma prawo wezwać Beneficjenta pomocy do złożenia dodatkowego **zabezpieczenia** prawidłowej realizacji **Umowy** o udzieleniu bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne, które należy **wnieść najpóźniej 7 dni od dnia zawarcia Umowy**. Zabezpieczeniem tym mogą być w szczególności:
 - 1) Poręczenia wniesione przez:
 - a) osoby prawne – pod warunkiem dokonania oceny sytuacji finansowej w oparciu o dokumenty finansowe,
 - b) jednostki samorządu terytorialnego – sytuacja finansowa jednostki samorządu terytorialnego nie podlega ocenie,
 - c) fundusz poręczeń,
 - d) osoby fizyczne – pod warunkiem dokonania oceny, przy czym wymagane jest stałe źródło dochodów. Wiarygodność poręczyciela oceniana jest na podstawie jego sytuacji majątkowo – finansowej. W przypadku, gdy poręczyciel/le posiadają wspólnotę majątkową ze współmałżonkiem – weksel in blanco i deklaracja wekslowa muszą być podpisane również przez współmałżonka.
 - 2) Weksel własny,
 - 3) Weksel z poręczeniem wekslowym (aval),
 - 4) Gwarancja bankowa lub ubezpieczeniowa,
 - 5) Zastaw na prawach lub rzeczach,
 - 6) Hipoteka,
 - 7) Blokada rachunku bankowego,
 - 8) Akt notarialny o dobrowolnym poddaniu się egzekucji.
4. W przypadku wezwania do złożenia dodatkowego **zabezpieczenia** prawidłowej realizacji **Umowy zgodnie z ust. 3**:
 - a) Wpłata środków dotacji może nastąpić wyłącznie po wniesieniu zabezpieczenia;
 - b) Wybór formy zabezpieczenia umowy jest dokonywany indywidualnie dla każdej z zawieranych Umów wspólnie przez Beneficjenta pomocy i Realizatora.
 - c) Ostateczną decyzję w zakresie akceptacji proponowanej formy zabezpieczenia prawidłowego wykonania Umowy podejmuje Realizator.
5. Realizator może w każdym czasie trwania niniejszej Umowy wezwać Beneficjenta pomocy do wniesienia, zmiany formy zabezpieczenia prawidłowej realizacji Umowy bądź do podniesienia wartości wniesionego zabezpieczenia.

1. **Bezwrotne wsparcie finansowe na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne (dotacja)**

wypłacane jest Beneficjentowi pomocy w transzach:

- a) **I transza, w maksymalnej wysokości 80% kwoty dotacji**, wypłacana po podpisaniu **Umowy o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne** oraz wniesieniu zabezpieczenia Umowy, zgodnie z § 7 Regulaminu;
 - b) **II transza, w wysokości pozostałej kwoty dotacji do wypłaty**, po rozliczeniu **minimum 75%** otrzymanej I transzy, zatwierdzeniu **Zestawienia poniesionych wydatków zgodnie z Biznesplanem** (którego wzór stanowi **Załącznik nr 3 do Umowy** o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne) oraz pozytywnym wyniku kontroli, o której mowa w ust. 3, w kwocie pomniejszonej o wypłaconą wysokość I transzy i nie większej niż pozostała część kwoty dotacji.
2. Realizator dopuszcza wypłatę wsparcia finansowego w inny sposób niż opisany w ust. 1 niniejszego paragrafu – na uzasadniony, pisemny wniosek Beneficjenta pomocy bądź w przypadku, kiedy Realizator nie dysponuje odpowiednią wysokością środków na rachunku przedmiotowego projektu lub w innych uzasadnionych celem działania przypadkach.
 3. Prawdliwość realizacji inwestycji i jej rozliczenia badana jest podczas **kontroli w miejscu** prowadzenia działalności przez Beneficjenta pomocy.
 4. Realizator kontroluje prawidłowość wykonania postanowień Umowy, w okresie co najmniej 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy, przyznania dotacji lub utworzenia nowego miejsca pracy, o ile ten termin jest późniejszy niż termin przyznania dotacji, a w przypadku przedłużenia wsparcia pomostowego w formie finansowej powyżej 6 miesięcy lub przyznania wyłącznie wsparcia pomostowego w formie finansowej (bez dotacji) – co najmniej 6 miesięcy od zakończenia wsparcia pomostowego w formie finansowej, w tym poprzez weryfikację spełnienia warunków, o których mowa w Umowie, w szczególności:
 - a) zapewnienie trwałości utworzonych miejsc pracy. Okres trwałości wynosi co najmniej 12 miesięcy, od dnia przyznania dotacji lub utworzenia stanowiska pracy, o ile termin utworzenia miejsca pracy jest późniejszy niż termin przyznania dotacji, a w przypadku przedłużenia wsparcia pomostowego w formie finansowej powyżej 6 miesięcy lub przyznania wyłącznie wsparcia pomostowego w formie finansowej (bez dotacji) – co najmniej 6 miesięcy od zakończenia wsparcia pomostowego w formie finansowej.

W tym czasie zakończenie stosunku pracy z osobą zatrudnioną na nowo utworzonym miejscu pracy może nastąpić wyłącznie z przyczyn leżących po stronie pracownika;
 - b) zapewnienie trwałości przedsiębiorstwa społecznego tj. spełnienie łącznie wszystkich cech przedsiębiorstwa społecznego, o których mowa w rozdziale 3 pkt 26 Wytężnych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju regionalnego na lata 2014 – 2020, przez okres, o którym mowa w lit. a;
 - c) fakt prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwo społeczne oraz utrzymania określonych w **Umowie o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne** nowych miejsc pracy, przez okres o którym mowa w lit. a i b oraz spełnianie innych warunków określonych w przywołanej Umowie;
 - d) potwierdzenie dokonania zakupu towarów i usług (dokumenty księgowo, faktury, rachunki),
 - e) wykorzystanie przez przedsiębiorstwo społeczne zakupionych towarów i usług zgodnie z charakterem prowadzonej działalności, w tym zatwierdzonym Biznesplanem. W szczególności przedsiębiorstwo społeczne powinno posiadać sprzęt i wyposażenie zakupione z otrzymanych środków i wykazanych w **Zestawieniu poniesionych wydatków zgodnie z Biznesplanem** wraz z dokumentami potwierdzającymi zakup, (tj. księgowymi, fakturami, rachunkami) oraz protokołami odbioru, kosztorysami (przy remontach i pracach budowlanych), certyfikatami, oświadczeniami w przypadku zakupu używanych środków trwałych i wyposażenia. W przypadku, gdy w ramach kontroli stwierdzone zostanie, że przedsiębiorstwo nie posiada towarów, które wykazało w rozliczeniu, a które nabyło w celu zużycia w ramach prowadzonej

działalności gospodarczej (np. materiały zużywane w celu świadczenia usług) lub w celu dalszej sprzedaży, przedsiębiorstwo społeczne powinno wykazać przychód z tytułu świadczonych usług lub sprzedaży towarów lub w inny sposób uzasadnić fakt nieposiadania zakupionych towarów.

5. Uniemożliwianie lub utrudnianie kontroli jest równoznaczne z niedotrzymaniem warunków **Umowy o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne** i stanowi podstawę do żądania przez Realizatora zwrotu otrzymanej dotacji wraz z należnymi odsetkami.
6. Z uwagi na procedury poprzedzające podpisanie umowy i wypłatę środków – Beneficjent pomocy może sfinansować inwestycję ze **środków własnych, nie wcześniej jednak niż przed dniem złożenia Wniosku** o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne, **na zasadach określonych powyżej** i otrzymać ich **refundację** po podpisaniu Umowy. Wydatki mogą być poniesione po złożeniu przez Beneficjenta Wniosku o udzielenie wsparcia. Wszelkie koszty poniesione przed podpisaniem Umowy i przekazaniem środków, Beneficjent pomocy ponosi **na własne ryzyko**.
7. **Postępowanie w przypadku zmian w Biznesplanie:**
 - a) Beneficjent pomocy może wystąpić do Realizatora z pisemnym wnioskiem (także przesłanym drogą elektroniczną) o wyrażenie zgody na zmianę Biznesplanu i harmonogramu, w szczególności w zakresie zestawienia towarów lub usług przewidywanych do zakupienia, ich parametrów technicznych lub jakościowych oraz wartości jednostkowych.
 - b) Realizator, najpóźniej w ciągu 15 dni kalendarzowych od otrzymania wniosku Beneficjenta pomocy, informuje pisemnie o decyzji dotyczącej zatwierdzenia lub odrzucenia wnioskowanych zmian.
 - c) W przypadku, gdy przesunięcia w ramach Biznesplanu i harmonogramu wynoszą mniej niż 10% wartości środków alokowanych w poszczególnej pozycji, liczonych łącznie dla jednej pozycji w trakcie realizacji całego zadania, Beneficjent pomocy nie ma obowiązku uzyskania zgody Realizatora, a jedynie poinformowania Realizatora w terminie 30 dni od dnia dokonania zmiany.
 - d) W przypadku przesunięcia, które będzie powodowało, że suma dotychczasowych przesunięć będzie większa niż 10% wartości środków alokowanych na poszczególne pozycje, do każdego przesunięcia powodującego zwiększenie wartości przesunięć powyżej 10% środków przeznaczonych na poszczególne pozycje, stosuje się procedurę wskazaną w lit. a niniejszego ustępu, a warunek 10% odnoszony będzie do pierwotnej pozycji kwoty przed przesunięciami.
8. Beneficjent pomocy będzie zobowiązany do **zwrotu przyznanych środków** wraz z odsetkami naliczonymi od dnia ich otrzymania, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania Realizatora lub właściwego organu kontrolnego, jeżeli:
 - a) wykorzystał całość lub część dotacji niezgodnie z Wnioskiem o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne lub Biznesplanem,
 - b) w szczególności w sytuacji, gdy zakupiono towary lub usługi nie ujęte w zestawieniu towarów lub usług przewidzianych do zakupienia lub niezgodnie z niniejszym Regulaminem lub Biznesplanem, bądź w sposób niezgodny z przepisami powszechnie obowiązującego prawa,
 - c) zawiesił prowadzenie działalności w okresie 12 miesięcy od dnia przyznania dotacji lub utworzenia stanowiska pracy, o ile ten termin jest późniejszy niż termin przyznania dotacji, a w przypadku przedłużenia wsparcia pomostowego w formie finansowej powyżej 6 miesięcy lub przyznania wyłącznie wsparcia pomostowego w formie finansowej (bez dotacji) – co najmniej 6 miesięcy od zakończenia wsparcia pomostowego w formie finansowej. W tym czasie zakończenie stosunku pracy z osobą zatrudnioną na nowo utworzonym miejscu pracy może nastąpić wyłącznie z przyczyn leżących po stronie pracownika,
 - d) prowadził działalność przez okres krótszy niż 12 miesięcy od dnia przyznania dotacji lub utworzenia stanowiska pracy, o ile ten termin jest późniejszy niż termin przyznania dotacji,

- e) złożył niezgodne z prawdą oświadczenie na etapie ubiegania się o środki lub na etapie realizacji Umowy o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne,
 - f) naruszył inne istotne warunki Umowy o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne, bez zachowania odpowiednich procedur,
 - g) nie spełnił warunków trwałości utworzonych miejsc pracy oraz (łącznie) trwałości przedsiębiorstwa społecznego,
 - h) zmienił swoją formę prawną lub/i ustalił przesłanki do uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego,
 - i) pobrał całość lub część dotacji w sposób nienależny albo w nadmiernej wysokości.
9. Monitoring trwałości utworzonych miejsc pracy oraz (łącznie) trwałości przedsiębiorstwa społecznego może odbywać się po zakończeniu realizacji projektu. Trwałość podlega kontroli rezultatów zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu z Instytucją Zarządzającą.

§ 9

Wsparcie pomostowe – zasady ogólne

1. Wraz z bezwrotnym wsparciem finansowym na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne, Beneficjent pomocy otrzymuje zindywidualizowane **usługi towarzyszące przyznawaniu dotacji**, polegające na:
 - a) podnoszeniu wiedzy i rozwijaniu umiejętności potrzebnych do założenia, prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa społecznego, w szczególności związanych ze sferą ekonomiczną funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego; wsparcie to jest dostosowane do potrzeb założycieli przedsiębiorstwa i samego przedsiębiorstwa społecznego; Realizator umożliwi wykorzystanie różnorodnych form nabywania wiedzy i umiejętności na przykład takich jak szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne itp.;
 - b) dostarczaniu i rozwijaniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym (adekwatnie do potrzeb i roli danej osoby w przedsiębiorstwie społecznym) – fakultatywnie dla poszczególnych przedsiębiorstw społecznych, w zależności od ich indywidualnych potrzeb pomocy w uzyskaniu stabilności funkcjonowania i przygotowaniu do w pełni samodzielnego funkcjonowania;
 - c) pomocy w uzyskaniu stabilności funkcjonowania i przygotowaniu do w pełni samodzielnego funkcjonowania. Przedsiębiorstwom społecznym jest oferowane wsparcie pomostowe w formie finansowej lub w formie zindywidualizowanych usług, o których mowa w lit. a – obowiązkowo dla każdego przedsiębiorstwa społecznego. Zakres i intensywność wsparcia pomostowego oraz okres jego świadczenia, a także jego wysokość, w przypadku wsparcia finansowego, są dostosowane do indywidualnych potrzeb przedsiębiorstwa społecznego oraz wynikają z możliwości Realizatora. **Wsparcie pomostowe w formie finansowej:**
 - Jest świadczone przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy od dnia przyznania dotacji lub utworzenia stanowiska pracy, o ile termin utworzenia miejsca pracy jest późniejszy niż termin przyznania dotacji, może być przedłużone nie dłużej jednak niż do 12 miesięcy, z zachowaniem łącznie poniższych zasad trwałości:
 - zapewnienia trwałości utworzonych miejsc pracy. Okres trwałości wynosi co najmniej 12 miesięcy, od dnia przyznania dotacji lub utworzenia stanowiska pracy, o ile termin utworzenia miejsca pracy jest późniejszy niż termin przyznania dotacji, a w przypadku przedłużenia wsparcia pomostowego w formie finansowej powyżej 6 miesięcy lub przyznania wyłącznie wsparcia pomostowego w formie finansowej (bez dotacji) – co najmniej 6 miesięcy od zakończenia wsparcia pomostowego w formie finansowej. W tym czasie zakończenie stosunku pracy

- z osobą zatrudnioną na nowo utworzonym miejscu pracy może nastąpić wyłącznie z przyczyn leżących po stronie pracownika oraz
- zapewnienia trwałości przedsiębiorstwa społecznego tj. spełnienie łącznie wszystkich cech przedsiębiorstwa społecznego, o których mowa w rozdziale 3 pkt 26 Wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju regionalnego na lata 2014 – 2020, przez okres, o którym mowa w lit. a.
 - Jest przyznawane miesięcznie w wysokości niezbędnej do sfinansowania podstawowych kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego, jednak nie większej niż zwielfokrotniona o liczbę utworzonych miejsc pracy kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę w rozumieniu przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.
 - Przysługuje wyłącznie na miejsce pracy utworzone w oparciu o stosunek pracy powstały na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę.
 - Wsparcie pomostowe w formie zindywidualizowanych usług jest ukierunkowane w szczególności na wzmocnienie kompetencji biznesowych przedsiębiorstwa.
2. Zakres i intensywność wsparcia pomostowego oraz okres jego świadczenia, a także jego wysokość w przypadku wsparcia finansowego, są dostosowane do indywidualnych potrzeb przedsiębiorstwa społecznego.
 3. Wsparcie pomostowe przyznawane jest na podstawie oceny **Wniosku o udzielenie wsparcia pomostowego podstawowego**, którego wzór stanowi **Załącznik nr 19 do Regulaminu**.
 4. Wsparcie **pomostowe w formie finansowej** dzieli się na:
 - a) **podstawowe wsparcie pomostowe** – wypłacane jest przez okres maksymalnie sześć miesięcy, z zachowaniem zasad trwałości wskazanych w ust. 1 lit. c;
 - b) **przedłużone wsparcie pomostowe** – może być wypłacane przez Realizatora od siódmego do dwunastego miesiąca, z zachowaniem zasad trwałości wskazanych w ust. 1 lit. c.
 5. Wsparcie pomostowe w formie finansowej jest przyznawane miesięcznie w wysokości niezbędnej do sfinansowania podstawowych kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego w początkowym okresie działania, jednak nie więcej niż zwielfokrotniona o liczbę utworzonych miejsc pracy kwota minimalnego wynagrodzenia, w rozumieniu przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.
 6. Wsparcie pomostowe (podstawowe i przedłużone) udzielane jest **grupowo** (łącznie), tj. na podstawie jednego Wniosku i Biznesplanu, na wszystkich nowo zatrudnionych pracowników jednego przedsiębiorstwa społecznego.
 7. Wniosek o podstawowe wsparcie pomostowe Wnioskodawca składa wraz z Wnioskiem o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne, przy czym wniosek o wsparcie pomostowe rozpatrywany jest w oparciu o załączniki dołączone do Wniosku o bezzwrotne wsparcie finansowe (wspólne załączniki).
 8. Oceny wniosków o wsparcie pomostowe podstawowe dokonuje Komisja Oceny Wniosków, zgodnie z Regulaminem Komisji Oceny Wniosków, równocześnie z wnioskiem o bezzwrotne wsparcie finansowe.
 9. Listy Beneficjentów pomocy zakwalifikowanych do wsparcia pomostowego zamieszczone będą na stronie internetowej projektu.
 10. W przypadku decyzji Realizatora o przyznaniu wsparcia pomostowego, Beneficjent pomocy składa załączniki, o których mowa w § 5 ust. 4, stanowiące podstawę podpisania Umowy o udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne, a tym samym do **Umowy o udzielenie wsparcia pomostowego**, której wzór stanowi **Załącznik nr 20 do Regulaminu**.
 11. W przypadku braku zastrzeżeń ze strony Realizatora do treści przedłożonych załączników, o których mowa w ust. 10, Beneficjent pomocy podpisuje z Realizatorem **Umowę o udzielenie wsparcia pomostowego**, której wzór stanowi **Załącznik nr 20 do Regulaminu**.
 12. Wsparcie pomostowe może być udzielone w formie zindywidualizowanych usług wskazanych w ust. 1

oraz wsparcia finansowego w zależności od indywidualnych potrzeb przedsiębiorstwa społecznego:

- a) wypłaconego w ratach miesięcznych; Realizator dopuszcza wypłatę wsparcia pomostowego w inny sposób – na uzasadniony, pisemny wniosek Beneficjenta pomocy lub w przypadku, kiedy Realizator nie dysponuje odpowiednią wysokością środków na rachunku przedmiotowego projektu lub w innych uzasadnionych celem działania przypadkach,
 - b) w maksymalnej wysokości nie przekraczającej kwoty minimalnego wynagrodzenia, w rozumieniu przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę na jedno nowe miejsce utworzone w nowym przedsiębiorstwie społecznym,
 - c) przez okres **sześciu miesięcy (wsparcie pomostowe podstawowe)** – liczonych od dnia utworzenia nowego miejsca pracy w nowym przedsiębiorstwie społecznym, tj. wskazanej w **Umowie o udzielenie wsparcia pomostowego**, której wzór stanowi **Załącznik nr 20 do Regulaminu**,
 - d) z możliwością przedłużenia na maksymalnie kolejne sześć miesięcy (wsparcie pomostowe przedłużone),
 - e) na pokrycie obowiązkowych kosztów i opłat związanych z rozpoczęciem i prowadzeniem działalności na podstawie **Katalogu wydatków wsparcia pomostowego**, stanowiącego **Załącznik nr 24 do Regulaminu**.
13. Wsparcie pomostowe finansowe stanowi przychód Beneficjenta pomocy i jest ukierunkowane w szczególności na wzmocnienie kompetencji biznesowych przedsiębiorstwa.
14. Wsparcie pomostowe podlega rozliczeniu w oparciu o ponoszone koszty przez przedsiębiorstwo społeczne, w szczególności na zasadach określonych w § 4 ust. 9 - 10, które stosuje się odpowiednio.
15. Przedłużone wsparcie pomostowe jest udzielane na podstawie wniosku o przedłużone wsparcie pomostowe, którego wzór stanowi **Załącznik nr 21 do Regulaminu**.
16. Po pozytywnym zaopiniowaniu wniosku co do zasadności przedłużenia wsparcia pomostowego, Realizator podpisuje z Beneficjentem pomocy aneks do **Umowy o udzielenie wsparcia pomostowego**, której wzór stanowi **Załącznik nr 20 do Regulaminu**.
17. Decyzję Realizatora o udzieleniu/nie udzieleniu wsparcia podstawowego bądź jego przedłużeniu Beneficjent pomocy otrzymuje na piśmie.
18. Beneficjent pomocy, który nie zgadza się z decyzją Realizatora dot. nieprzyznania wsparcia pomostowego podstawowego ma prawo odwołać się zgodnie z § 11 Regulaminu.

§ 10

Wsparcie pomostowe – zasady wypłaty i rozliczania

1. Przed wypłatą I transzy wsparcia pomostowego, Beneficjent Pomocy zobowiązany jest udokumentować powstanie obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy dot. osób, na zatrudnienie których zostało przyznane wsparcie, a także zrealizować wszystkie inne wymagane prawem obowiązki związane z:
 - utworzeniem nowego miejsca pracy;
 - uruchomieniem przedmiotowej działalności wskazanej w Biznesplanie.
2. Rozliczenie przekazanych Beneficjentowi pomocy środków finansowych odbywa się na podstawie poniższych dokumentów:
 - a) zestawienie wydatków zgodnie z katalogiem wydatków stanowiących wraz z oświadczeniem o kwalifikowalności wydatków zgodnie z **Załącznikiem nr 22 do Regulaminu**, poświadczające rozliczenie co najmniej 70% otrzymanej transzy,
 - b) oświadczenie o niefinansowaniu wydatków ujętych w w/w zestawieniu z innych źródeł publicznych (np. Fundusz Pracy, PFRON) zgodnie z **Załącznikiem 23 do Regulaminu** udzielania wsparcia,
 - c) potwierdzonych za zgodność z oryginałem kopii opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz zaliczki na podatek dochodowy od zatrudnionych osób, na które zostało udzielone wsparcie, składanych do Realizatora po otrzymaniu każdej z transz wsparcia do 20 dnia następnego miesiąca oraz do 25 dni po otrzymaniu ostatniej transzy wsparcia pomostowego podstawowego, przy czym do rozliczenia transzy wymagane jest rozliczenie co najmniej 70% otrzymanej transzy wsparcia.

3. Realizator dopuszcza wypłatę wsparcia pomostowego w inny sposób niż opisany w ust. 5 niniejszego paragrafu – na uzasadniony, pisemny wniosek Beneficjenta pomocy lub w przypadku, kiedy Realizator nie dysponuje odpowiednią wysokością środków na rachunku przedmiotowego projektu lub w innych uzasadnionych celem działania przypadkach.
4. Wypłata kolejnych transz wsparcia pomostowego następuje pod warunkiem rozliczenia otrzymanych wcześniej transz, zgodnie z ust. 1 i 2.
5. W przypadku wnioskowania o przedłużenie wsparcia pomocowego decyzja o jego pozytywnym rozpatrzeniu będzie uzależniona m.in. od prawidłowego rozliczenia otrzymanego wsparcia pomostowego podstawowego, poziomu realizacji założeń Biznesplanu lub pozytywnych wyników kontroli w miejscu działalności przedsiębiorstwa społecznego.
6. Prawidłowość oraz zgodność wydatków w zgodzie z Katalogiem wydatków wsparcia finansowego stanowiącym **Załącznik nr 24 do Regulaminu** może podlegać **kontroli w miejscu działalności przedsiębiorstwa społecznego lub na wezwanie Realizatora – w siedzibie OWES** (oryginalna dokumentacja). Kontroli może podlegać działalność przedsiębiorstwa w związku z udzielonym wsparciem oraz statusem przedsiębiorstwa społecznego, w tym między innymi niżej wymienione dokumenty:
 - a) deklaracje ubezpieczeniowe,
 - b) dokumenty potwierdzające wypłatę wynagrodzenia pracownikom,
 - c) faktury lub inne dokumenty księgowe o równoważnej wartości dowodowej,
 - d) dokumenty potwierdzające wykonanie prac lub usług,
 - e) wyciągi bankowe z rachunku Beneficjenta Pomocy lub przelewy bankowe potwierdzające dokonanie płatności,
 - f) dokumenty potwierdzające uzyskanie i utrzymanie cech przedsiębiorstwa społecznego, zgodnie z rozdziałem 3 pkt 26 Wytucznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, a także spełnianie przedmiotowych warunków,
 - g) w przypadku płatności gotówką potwierdzenie otrzymania gotówki przez sprzedającego, tj. kopie raportu kasowego wraz z potwierdzeniem otrzymania gotówki przez sprzedającego (dokument KP lub zapis na fakturze/rachunku „zapłacono gotówką”),
 - h) dokumenty potwierdzające przychody z działalności związanej z przedmiotowym wsparciem,
 - i) inne dokumenty księgowe oraz związane z działalnością prowadzoną przez Beneficjenta pomocy.
7. Szczegółowe zasady i warunki wydatkowania wsparcia pomostowego określa **Umowa o udzielenie wsparcia pomostowego**, której wzór stanowi **Załącznik nr 20 do Regulaminu**.
8. W przypadku udzielenia przedłużonego wsparcia pomostowego, zasady niniejszego paragrafu stosuje się odpowiednio.

§ 11

Procedura odwoławcza – postanowienia końcowe – załączniki

1. Wnioskodawcy (tj. grupy inicjatywne, podmioty ekonomii społecznej lub przedsiębiorstwa społeczne) niezgadzający się z decyzją Realizatora o nie udzieleniu bezwrotnego wsparcia finansowego bądź wsparcia pomostowego podstawowego, mają prawo w terminie 5 dni roboczych od daty otrzymania informacji o negatywnym wyniku do złożenia pisemnego odwołania od decyzji Realizatora - decyduje data wpływu (za dopuszczalną formę uznaje się także przesłanie odwołania w w/w terminie drogą elektroniczną (e-mail, fax), przy czym dostarczenie formy pisemnej musi nastąpić nie później niż w ciągu kolejnych dwóch dni roboczych). Każdy Wnioskodawca ma prawo wglądu w dokumentację związaną z oceną jego wniosku oraz innymi elementami oceny, które decydują o przyznaniu bezwrotnego wsparcia finansowego. Wnosząc odwołanie uczestnik projektu powołuje się na konkretne zapisy, z którymi się nie zgadza.
2. W ramach procedury odwoławczej Wnioskodawca nie składa nowego Wniosku o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego bądź wsparcia pomostowego.
3. Komisja Oceny Wniosku zobowiązana jest w ciągu 5 dni roboczych od dnia wniesienia wniosku

o ponowną weryfikację rozpatrzyć odwołanie. Ponowna weryfikacja jest dokonywana przez inne osoby, niż te, które uczestniczyły w ocenie pierwotnej wersji dokumentu. Ponowna weryfikacja jest ostateczna.

4. Po zakończeniu ponownej oceny Realizator niezwłocznie pisemnie informuje osoby, które wniosły odwołanie (za potwierdzeniem odbioru) o wynikach ponownej oceny Wniosku wraz z pouczeniem, że decyzja ta jest w tym zakresie wiążąca i ostateczna.
5. Realizator sporządza ostateczną listę rankingową uczestników projektu w terminie 5 dni licząc od dnia poinformowania wszystkich wnioskodawców o ostatecznych wynikach (w wyniku przeprowadzenia procedury odwoławczej możliwe są zmiany w kolejności na wstępnej liście rankingowej). Dane uczestników projektu na liście są anonimowe, zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.
6. Komisja Oceny Wniosków, po zakończeniu procedury wyboru, sporządza protokół z prac Komisji w terminie 14 dni licząc od dnia ogłoszenia ostatecznej listy rankingowej.
7. Realizator tworzy rezerwę finansową:
 - a) Rezerwa służy zabezpieczeniu środków finansowych uczestnikom projektu, których wnioski zostały przyjęte do udzielenia dotacji w wyniku ich ponownego rozpatrzenia – w takim wypadku wsparcie finansowe z rezerwy wypłaca się podmiotom ujętym na liście rezerwowej, które otrzymały największą liczbę punktów.
 - b) Rezerwa wynosi 5% wartości środków finansowych na udzielenie wsparcia określonego w § 2, a Realizator utrzyma jej wysokość do 30 kwietnia 2017 roku (przez co w tym wypadku rozumie się ostatni dzień na wydanie decyzji o udzieleniu wsparcia finansowego).
 - c) W przypadku wydatkowania 95% środków przeznaczonych na wsparcie określone w § 2 (środki poza rezerwą) przed 30 kwietnia 2017 roku, Realizator może po tym dniu przeznaczyć środki z rezerwy na udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne, zgodnie z Regulaminem.
 - d) W przypadku, gdy rezerwa nie zostanie w pełni wykorzystana do 30 kwietnia 2017 roku, jej środki będą przeznaczone na przyznanie bezzwrotnego wsparcia finansowego podmiotom ujętym na liście rezerwowej, które otrzymały największą liczbę punktów bądź podmiotom, które po 30 kwietnia 2017 roku uzyskały decyzję o udzieleniu wsparcia finansowego.
8. Realizator zastrzega sobie prawo do wprowadzenia zmian w niniejszym Regulaminie, wynikających w szczególności ze zmian przepisów prawa i wytycznych horyzontalnych związanych z przedmiotowym wsparciem, w tym wskazanych w ust. 10.
9. O wszelkich **zmianach** dot. zasad i warunków wsparcia, w tym w Regulaminie, Realizator poinformuje w szczególności uczestników projektu i Beneficjentów pomocy za pośrednictwem **poczty elektronicznej oraz strony internetowej projektu**.
10. W zakresie spraw nie uregulowanych w Regulaminie obowiązują przepisy prawa krajowego i unijnego, dokumenty programowe oraz wytyczne horyzontalne w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów WRPO 2014+, Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych WRPO 2014+, Wytycznych w zakresie włączenia społecznego, Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 oraz Regulaminu konkursu dla Poddziałania 7.3.2. oraz Standardów OWES.
11. W zakresie wątpliwości interpretacyjnych dotyczących niniejszego Regulaminu – ostateczną decyzję podejmuje Realizator.
12. Uczestnik/czka projektu potwierdza pisemnie Realizatorowi zapoznanie się z niniejszym Regulaminem poprzez złożenie pisemnego oświadczenia o zapoznaniu się z zapisami Regulaminu, najpóźniej na dzień włączenia na ścieżkę wsparcia inkubacyjnego i dotacyjnego OWES (projektu).

Załączniki do Regulaminu:

- 1) Wniosek o udzielanie bezzwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne,
- 2) Wykaz działalności gospodarczych wykluczonych ze wsparcia w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014 +,

- 3) Biznesplan wspólny dla jednej inicjatywy na okres 3 lat działalności przedsiębiorstwa społecznego,
- 4) Harmonogram rzeczowo – finansowy bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne,
- 5) Opinia doradcy indywidualnego,
- 6) Umowa o udzielenie bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, wyłącznie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne,
- 7) Oświadczenie osoby, która zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy potwierdzające spełnienie przesłanek, o których mowa w rozdziale 7 Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020,
- 8) Oświadczenie dotyczące kwalifikowalności podatku VAT,
- 9) Formularz informacji, przedstawionych przy ubieganiu się o pomoc *de minimis* (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010r. Dz.U nr 53 z 2010r. poz.311 ze zmianami),
- 10) Oświadczenie przedsiębiorstwa społecznego, które utworzy nowe miejsce pracy, o braku obowiązku zwrotu pomocy w wyniku decyzji podjętej przez Komisję Europejską,
- 11) Oświadczenie przedsiębiorstwa społecznego, które utworzy nowe miejsce pracy, o nieotrzymaniu pomocy *de minimis*,
- 12) Oświadczenie przedsiębiorstwa społecznego, które utworzy nowe miejsce pracy, o wysokości otrzymanej pomocy *de minimis*,
- 13) Oświadczenie o rachunku bankowym nowo utworzonego przedsiębiorstwa społecznego, a w przypadku istniejącego podmiotu – o posiadaniu subkonta przeznaczonego do realizacji wsparcia,
- 14) Regulamin Komisji Oceny Wniosków,
- 15) Karta Oceny Formalnej wniosku,
- 16) Karta Oceny Merytorycznej wniosku,
- 17) Wzór weksla in blanco,
- 18) Deklaracja wekslowa,
- 19) Wniosek o udzielenie podstawowego wsparcia pomostowego,
- 20) Umowa o udzielenie wsparcia pomostowego,
- 21) Wniosek o udzielenie przedłużonego wsparcia pomostowego,
- 22) Zestawienie wydatków wsparcia pomostowego zgodnie z katalogiem rodzajów wydatków wraz z oświadczeniem o kwalifikowalności wydatków,
- 23) Oświadczenie o niefinansowaniu wydatków w ramach wsparcia pomostowego ujętych w zestawieniu z innych źródeł publicznych (np. Fundusz Pracy, PFRON),
- 24) Katalog wydatków wsparcia pomostowego,
- 25) Oświadczenie o dokonaniu zakupów towarów lub usług zgodnie z Biznesplanem,
- 26) Zestawienie poniesionych wydatków w ramach bezwrotnego wsparcia finansowego na utworzenie nowego miejsca pracy w nowych lub istniejących przedsiębiorstwach społecznych bądź w podmiotach ekonomii społecznej, pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwo społeczne,
- 27) Oświadczenie osoby fizycznej zakładającej przedsiębiorstwo społeczne,
- 28) Oświadczenie osoby prawnej zakładającej przedsiębiorstwo społeczne,
- 29) Oświadczenie podmiotu ekonomii społecznej przekształcanego w przedsiębiorstwo społeczne,
- 30) Oświadczenie o właściwościach zakupionych używanych środków trwałych.

W ramach projektu „*Spójna integracja regionalna ekonomii społecznej*” przedstawiamy cykl publikacji dobrych praktyk wypracowanych w poszczególnych regionach, które mogą być pomocne w szukaniu ciekawych i niebanalnych rozwiązań dla innych regionów. Często mogą być to działania uznane za standardowe, czasem uznane za innowacyjne. Wspólnym mianownikiem jest fakt, że dany region przetestował konkretne działanie i zostało ono uznane za rozwojowe, inspirujące i warte upowszechnienia.

Publikacje z serii dobrych praktyk są adresowane do pracowników Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej, Instytucji Zarządzających RPO i członków Regionalnych Komitetów Rozwoju Ekonomii Społecznej, czyli grupy decydującej lub współdecydującej o działaniach na rzecz budowy polityki rozwoju ekonomii społecznej w województwie.

Prezentowane pomysły i rozwiązania omawiane są z różnej perspektywy - od ich założeń po praktyczne wdrażanie. Warto jednak pamiętać, że nie chodzi o proste kopiowanie, ale inspirowanie się różnorodnymi doświadczeniami innych, by doskonalić własne rozwiązania.

O Wydawcy:

Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych został powołany, zgodnie z prawem spółdzielczym, w 2007 r., by wspierać rozwój sektora spółdzielczości socjalnej oraz inicjować i rozwijać kooperację między spółdzielcami.

www.ozrss.pl

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

